

Scanned with CamScanner

**สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ
ของครูปฐมวัยสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา**

นางสาวนิภาวรรณ เพ็ญจันทร์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2551

**The Conditions and Problems of Organazing Activities Eight Virtues of Early
Childhood Education Teachers in the Burapha Group under
Bangkok Metropolitan Administration**

Miss Nipawan Penjun

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

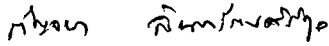
Sukhothai Thammathirat Open University

2008

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน
8 ประการของครูปฐมวัยสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา
ชื่อและนามสกุล นางสาวนิภาวรรณ เพ็ญจันทร์
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาพรรณ เอี่ยมสุภานิต

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาพรรณ เอี่ยมสุภานิต)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา ลินทรตันศิริกุล)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
วันที่ ๑๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551

ชื่อการศึกษา ค้นคว้าอิสระ สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ
ของครูปฐมวัยสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา

ผู้ศึกษา นางสาวนิภาวรรณ เพ็ญจันทร์ **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาพรณ เอี่ยมสุภายิต **ปีการศึกษา** 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของครูปฐมวัยสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มบูรพา (2) ศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของครูปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มบูรพา

ประชากรเป็นครูปฐมวัยจำนวน 195 คน สอนอยู่ใน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มบูรพา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) สภาพการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ ครูปฐมวัยใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ จัดกิจกรรมในทุกคุณธรรม ประกอบด้วย การสนทนา การเล่านิทาน การยกตัวอย่าง การร้องเพลงและท่องคำคล้องจอง การเล่นเกมแบบทบทวน การฝึกปฏิบัติจริง การสังเกต และการดู/ฟังจากรายการ โทรทัศน์/วิทยุ โดยภาพรวมครูปฐมวัยมีการปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับมาก (2) ปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของครูปฐมวัย พบว่า ครูปฐมวัยขาดความรู้ความเข้าใจในด้านนโยบายและหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อวัสดุและอุปกรณ์ ด้านการนิเทศและการประเมินผล และด้านบุคลากร โดยภาพรวมครูปฐมวัยมีระดับปัญหาในทุก ๆ ด้านอยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ การจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ผู้ศึกษาได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาพรณ เอี่ยมสุภชาติ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ
และรองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา ลินทรตันศิริกุล ซึ่งเป็นกรรมการสอบ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา
แนะนำตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องตลอดเวลาที่ทำการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของ
ท่านเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจาก นายประยูร ครอบงม ศึกษาธิการเขตบางกะปิ
นางสาวอารีรัตน์ เขฎฐนาท รองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางกะปิ พระอาจารย์อาทิตย์ พระวิทยากร
สอนวิชาพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่ได้กรุณาตรวจสอบแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือใน
การวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณครูปฐมวัย โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา ทั้ง 36 โรงเรียน
ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ท้ายสุดขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อพิฑูรย์ - คุณแม่สายยี่ เพ็ญจันทร์ คุณอติชาติ
รังษิธนะไพศาล ที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้เสมอมา ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ
สมบูรณ์ด้วยดีคุณความดีอันเกิดจากประโยชน์ของการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ
แต่บิดา มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

นิภาวรรณ เพ็ญจันทร์

พฤศจิกายน 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
ความหมายและความสำคัญของคุณธรรม	8
คุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย	9
การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	27
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
การวิเคราะห์ข้อมูล	28
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของครูปฐมวัย	29
ตอนที่ 2 สภาพการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย	31
ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	45
สรุปการวิจัย	45
อภิปรายผล	49
ข้อเสนอแนะ	51
บรรณานุกรม	52
ภาคผนวก	58
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	59
ข แบบสอบถาม	61
ประวัติผู้ศึกษา	82

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของครุระดับปฐมวัย	29
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรม พื้นฐาน 8 ประการ ของครุระดับปฐมวัย ในด้านความขยัน	31
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรม พื้นฐาน 8 ประการ ของครุระดับปฐมวัย ในด้านความประหยัด	32
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรม พื้นฐาน 8 ประการ ของครุระดับปฐมวัย ในด้านความซื่อสัตย์	33
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรม พื้นฐาน 8 ประการ ของครุระดับปฐมวัย ในด้านความมีวินัย	34
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรม พื้นฐาน 8 ประการ ของครุระดับปฐมวัย ในด้านความสุภาพ	35
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรม พื้นฐาน 8 ประการ ของครุระดับปฐมวัย ในด้านความสะอาด	36
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรม พื้นฐาน 8 ประการ ของครุระดับปฐมวัย ในด้านความสามัคคี	37
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรม พื้นฐาน 8 ประการ ของครุระดับปฐมวัย ในด้านความมีน้ำใจ	38
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาการจัดประสบการณ์ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครุระดับปฐมวัย ในด้านนโยบายและหลักสูตร	40
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาการจัดประสบการณ์ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครุระดับปฐมวัย ในการจัดการประสบการณ์	41
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาการจัดประสบการณ์ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครุระดับปฐมวัย ในด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์	42

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาการจัดประสบการณ์ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูระดับปฐมวัย ในด้านการนิเทศและการประเมินผล	43
ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาการจัดประสบการณ์ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูระดับปฐมวัย ในด้านบุคลากร	44

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 6 กำหนดหลักการในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ 2542: 5) นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการยังได้ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ สร้างความตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา โดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนาเยาวชน ให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข โดยคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ประกอบด้วย 1) ขยัน 2) ประหยัด 3) ซื่อสัตย์ 4) มีวินัย 5) สุภาพ 6) สะอาด 7) สามัคคี และ 8) มีน้ำใจ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2550: 7)

สภาพของสังคมปัจจุบันมุ่งเน้นที่เด็กเรียนเก่งเป็นสำคัญ โดยเด็กถูกบังคับให้เรียนหนังสือตั้งแต่เข้าจรรดคำ แต่ไม่คำนึงถึงการปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรม (โกวิท วรพิพัฒน์ 2538: 25) ซึ่งนับวันจะมีปัญหามากขึ้น โดยเฉพาะในภาวะที่ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผ่านให้สังคมไทยเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรม การดำเนินชีวิตแบบไทยที่เต็มไปด้วยความเมตตาปรานี และเอื้อเฟื้อกันในสังคมกลับลดลง ทุกคนในสังคมเริ่มมีความเห็นแก่ตัว จิตใจคับแคบชิงดีชิงเด่นกันมากขึ้น เนื่องจากการพัฒนาประเทศที่เน้นการพัฒนาเชิงวัตถุ ทำให้คนมีคุณภาพแต่ขาดคุณธรรมจริยธรรม เกิดปัญหาความบกพร่องในสังคมต่าง ๆ ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงขึ้น (ชาติชาย กู๋ไมตรี 2534: 49) การให้ความสำคัญต่อวัตถุเป็นปัญหาที่สำคัญ เพราะค่านิยมเหล่านี้จะถ่ายทอดไปยังคนรุ่นต่อไปบุคคลจะไม่สนใจเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ทำให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบ การแข่งขัน ขาดความเคารพต่อผู้ใหญ่ มุ่งทำตามค่านิยมใหม่ ๆ จนลืมคุณธรรมจริยธรรม การขาดคุณธรรมจริยธรรมจึงกำลังสร้างปัญหาให้กับสังคม (พัชรี สวนแก้ว 2532: 15) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กไทยในปัจจุบันมีพฤติกรรมที่

เปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างเลวร้ายมากขึ้นที่เด่นชัด เช่น การโกหก การลักทรัพย์ การหนีโรงเรียน ปัญหาเสพติด ทำให้มองย้อนไปว่าการเรียนการสอนที่ดำเนินการอยู่นั้นวิชาการยกย่องคนเก่ง แต่ไม่เคยยกย่องคนดี (วัลลภ ปิยะมโนธรรม 2538 : 24)

การให้การศึกษาซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพของประชากร ส่วนมากมุ่งพัฒนาความสามารถให้เป็นเลิศทางสติปัญญา เพื่อให้ประชากรมีความเฉลียวฉลาดมากขึ้น (ชมพูนุช ศรีเสาวลักษณ์ 2530: 1) การศึกษาควรมุ่งเน้นที่สอนให้คนเป็นคนดี จะช่วยให้การพัฒนาด้านวิชาการเข้มแข็งขึ้น เมื่อเด็กรู้จักหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบ อดทน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเก่งจะตามมาเป็นผลดีของความดี (มูทรา 2539: 5) ครูส่วนใหญ่เน้นการให้ความรู้และข้อเท็จจริงในการสอน จึงไม่เห็นความสำคัญและจำเป็นที่ควรปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็ก (วาริธิระจิตร 2530: 10-11) ซึ่งการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กสามารถใช้วิธีการสอนได้ หลากหลาย อาทิ เกม นิทาน สถานการณ์จำลอง การอภิปราย การทำงานเป็นกลุ่ม และวิธีการเล่นละคร (ธีระพร อุวรรณโณ 2526: 114-115) การจัดกิจกรรมให้เด็กมีประสบการณ์ผ่านทางประสาทสัมผัสต่าง ๆ หลาก ๆ ทางไปพร้อมกัน เด็กจะเรียนรู้ได้ง่ายและเร็วขึ้น เช่น การเล่านิทานอย่างเดี่ยวเด็กมีโอกาสดำเนินเรื่องราวส่วนมากผ่านทางประสาทหู แต่การเชิดหุ่นประกอบไปด้วยเด็กจะมีโอกาสได้รับรู้ผ่านทางประสาทตาด้วย การที่ครูสอนโดยวิธีการพูดเพียงอย่างเดียว เป็นการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพในขอบเขตจำกัด (สุพล วังสินธุ์ 2531: 45) กระบวนการที่สำคัญยิ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมเด็กปฐมวัยคือ การพัฒนาครูและผู้เลี้ยงเด็ก โดยเริ่มจากการหันมาหยุดคิดแล้วจัดปรับบริบทของตนเองให้พร้อม เพื่อก้าวสู่ความเป็นครู โดยแท้จริง แล้วมุ่งสร้างกระบวนการให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยการสร้างวิถีคิด หากกระบวนการคิดวิเคราะห์ด้วยเหตุผลกระบวนการคิดไตร่ตรอง การคิดอย่างสร้างสรรค์ นำสู่การวางแผน การปฏิบัติจริงอย่างมีความคิดแบบเชื่อมโยงได้ และที่สำคัญที่สุดคือ กระบวนการเรียนรู้ต้องเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้เด็กเกิดความรักและมีเมตตาต่อตนเองและผู้อื่น พอใจในสิ่งที่ตนเองมี และรู้จักการเป็นผู้ให้โดยไม่หวังผลตอบแทน (กระทรวงศึกษาธิการ 2547: 12)

การสอนคุณธรรมโดยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ได้ปฏิบัติจริงจะช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างสนุกสนาน เด็กได้เผชิญกับสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมีโอกาสได้ฝึกคิด วิเคราะห์ตัดสินใจด้วยตนเอง และร่วมกับผู้อื่น เกิดความรู้ความเข้าใจในคุณธรรมที่ศึกษารู้จักเปลี่ยนแปลงหรือปรับเจตคติพฤติกรรมของตนเองได้ (ทิสนา แจมณี 2536 : 205) จึงจำเป็นต้องเลือกเทคนิควิธีที่จะสามารถเร้าให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่เบื่อบ่นและประพฤติปฏิบัติตาม (สุนน อมรวิวัฒน์ 2526 : 153-158)

ดังนั้นคุณธรรมจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมาก ในการกำหนดความสงบสุขของสังคมนั้น คนในสังคมต้องเป็นผู้ที่พร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรม จึงจะทำให้สังคมนั้นมีแต่ความสุขในขณะที่เดียวกัน หากคนในสังคมใดมีความบกพร่องด้านจิตใจ ขาดคุณธรรมจริยธรรมแม้สังคมนั้นจะมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจก็ย่อมจะหาความสุขได้ยาก การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคมไทยจะต้องมีการพัฒนาตั้งแต่ระดับปฐมวัยศึกษา เพราะเด็กปฐมวัยจะเป็นกำลังของประเทศ จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ได้บัญญัติการจัดการศึกษาต้องเปลี่ยนไปเพื่อพัฒนาชาติไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรมและจริยธรรม และมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ 2545: 13)

ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับการจัดการเรียนการสอน คือ วิธีการสอน การวัดประเมินพัฒนาการ การควบคุมชั้นเรียน ครูขาดคุณวุฒิทางการปฐมวัยศึกษา แม้ว่ารัฐจะพัฒนาครูโดยการอบรมให้ความรู้ด้านการปฐมวัยศึกษาก่อนเข้าประจำการ โดยเน้นการจัดกิจกรรม และประสบการณ์ไม่ช่วยให้ครูนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมให้เด็กปฐมวัย ขณะเดียวกันผู้บริหารไม่เข้าใจนโยบายหลักการจัดกิจกรรมระดับปฐมวัยศึกษา ขาดการนิเทศติดตามผลการจัดกิจกรรมของครูปฐมวัย เหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาการจัดการจัดกิจกรรมระดับปฐมวัยทั้งสิ้น (ผ่องศรี รัตนสถิตย์ 2536: 4-5) ดังนั้นบุคคลที่เป็นครูจึงควรเสริมสร้าง “คุณธรรม” ให้เกิดขึ้นในตนเองและเด็กและดำรงรักษาไว้ให้มั่นคง (ประภาพรรณ เอี่ยมสุภายิต 2537: 150)

จากนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ และเน้นคุณธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครที่เป็นหน่วยงานทางการศึกษามีภารกิจหลักในการจัด ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพให้สอดคล้องนโยบายดังกล่าว เพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน ให้กับนักเรียนปฐมวัย ซึ่งเป็นเยาวชนของชาติ เพื่อให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข ก้าวสู่สังคมคุณธรรมนำความรู้ จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า ครูปฐมวัยสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา มีสภาพและปัญหาการจัดการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการให้กับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างไร ทั้งนี้เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรม 8 ประการของครูปฐมวัยและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของครู
ปฐมวัยสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของครู
ปฐมวัยสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา

3. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัยเพื่อมุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อ
ปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของครูที่สอนในระดับปฐมวัยศึกษา ในโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา ซึ่งมีทั้งหมด 6 สำนักงานเขต คือ สำนักงานเขตบางกะปิ สำนักเขต
บึงกุ่ม สำนักงานเขตสวนหลวง สำนักงานเขตคันนายาว สำนักงานเขตสะพานสูง และสำนักงาน
เขตวังทองหลาง มีโรงเรียนทั้งสิ้น 36 โรงเรียน มีครูสอนระดับปฐมวัยศึกษาทั้งหมด 195 คน

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 ครูปฐมวัย หมายถึง ครูที่สอนชั้นปฐมวัยปีที่ 1 และชั้นปฐมวัยปีที่ 2 ในโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา

4.2 การจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ หมายถึง การจัดประสบการณ์
การเรียนรู้ที่โรงเรียนจัดให้กับเด็กปฐมวัย โดยการใช้กิจกรรมที่เหมาะสม กับการจัดกิจกรรม
ปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด
สามัคคี และมีน้ำใจ

4.2.1 *ขยัน* คือ ผู้ที่มีความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานอย่างจริงจังและ
ต่อเนื่องในเรื่องที่ถูกต้อง ผู้ที่มีความพยายาม ไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค รั้งงานที่ทำ ตั้งใจ
ทำหน้าที่อย่างจริงจัง

4.2.2 *ประหยัด* คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย รู้จักฐานะการเงิน
ของตน คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออมถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ
รู้จักทำบุญชราวยรับ – รายจ่าย ของตนเองอยู่เสมอ

4.2.3 **ซื่อสัตย์** คือ ผู้ที่มีความประพฤติตรงทั้งต่อเวลา ต่อหน้าที่ และต่อวิชาชีพ มีความจริงใจปลอดจากความรู้สึกลำเอียง หรืออคติ ไม่ใช่เล่นหักคดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองปฏิบัติอย่างเต็มที่และถูกต้อง

4.2.4 **มีวินัย** คือ ผู้ที่ปฏิบัติตนในขอบเขต กฎ ระเบียบของสถานศึกษา สถาบันองค์กรและประเทศ โดยที่ตนยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและข้อปฏิบัติ รวมถึงการมีวินัยทั้งต่อตนเองและสังคม

4.2.5 **สุขภาพ** คือ ผู้ที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ มีสัมมาคารวะเรียบร้อยไม่ก้าวร้าว รุนแรง หรือวางอำนาจข่มผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทางเป็นผู้มีมารยาทดีงามวางตนเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย

4.2.6 **สะอาด** คือ ผู้ที่รักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้องตามสุขลักษณะ ผีกลั่นจิตไม่ให้ขุ่นมัว มีความแจ่มใสอยู่เสมอ ปราศจากความมัวหมองทั้งกาย ใจและสภาพแวดล้อมมีความผ่องใสเป็นที่เจริญตาทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น

4.2.7 **สามัคคี** คือ ผู้ที่เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อตนทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลัง ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อให้การงานสำเร็จ ลุล่วง สามารถแก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งได้ เป็นผู้ไม่เหตุนิยมผล ยอมรับความแตกต่าง ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความคิดและความเชื่อ พร้อมทั้งจะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติและสมานฉันท์

4.2.8 **มีน้ำใจ** คือ ผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น เห็นอก เห็นใจ และเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์และผู้ที่มีความเดือดร้อน มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกายและสติปัญญาลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน

4.3 **สภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ** หมายถึง ความเป็นจริงในการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการพื้นฐานได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ ของครูปทุมวัยในโดยใช้ เทคนิควิธีการต่าง ๆ จัดให้กับนักเรียนปทุมวัย ได้แก่ การสนทนา การเล่านิทาน การยกตัวอย่าง การร้องเพลงและท่องคำคล้องจอง การเล่นเกมบทบาทสมมติ การฝึกปฏิบัติจริง การสังเกต และการดู/ฟังจากรายการ โทรทัศน์/วิทยุ การสาธิต การทดลอง และการเชิญวิทยากรร่วมสอน

4.4 **ปัญหาการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ** หมายถึง ลักษณะปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการจัดกิจกรรม ของครูปทุมวัยที่จัดให้กับเด็กปทุมวัยด้านคุณธรรม

จริยธรรม ซึ่งได้แก่ ด้านนโยบายและหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อวัสดุและอุปกรณ์ ด้านการนิเทศและการประเมินผล และด้านบุคลากร

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรม
พื้นฐาน 8 ประการของครูปฐมวัยสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา

5.2 เพื่อเป็นข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนที่สอนระดับปฐมวัยศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร และหน่วยงานอื่น ๆ ในภารกิจกรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการให้กับ
นักเรียนปฐมวัยในโรงเรียนต่าง ๆ ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องตามลำดับข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรม
 - 1.1 ความหมายและความสำคัญของคุณธรรม
 - 1.2 คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.3 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ
 - 1.4 ปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 2.1 สภาพและปัญหา
 - 2.2 การพัฒนาคุณธรรม
 - 2.3 ความต้องการในการพัฒนาคุณธรรม

1. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

1.1 ความหมายและความสำคัญของคุณธรรม

1.1.1 ความหมายของคุณธรรม คำว่าคุณธรรมมีผู้ให้ความหมายต่าง ๆ ไว้ดังนี้

วิไลวรรณ ชินพงษ์ (2539: 9) อธิบายไว้ว่าคุณธรรมหมายถึง คุณสมบัติที่เกี่ยวกับคุณงามความดี ที่เกิดจากการกระทำของบุคคล ที่กระทำไปด้วยความสำนึกในจิตใจ โดยมีเป้าหมายว่า เป็นการทำความดีและเป็นพฤติกรรมที่ยอมรับของสังคม

พระธรรมปิฎก (2539: 24) อธิบายว่าคุณธรรมหมายถึง สิ่งดีงามของจิตใจ เป็นของลึกซึ้ง เป็นสุขที่แท้จริง เป็นคุณค่าของชีวิตในการบำเพ็ญประโยชน์ ช่วยเหลือเกื้อกูลแก่เพื่อนมนุษย์ และรู้จักปฏิบัติต่อสิ่งทั้งหลายได้อย่างถูกต้อง

สุจิตรา พัฒนะภูมิ (2541: 4) ให้ความหมายของคุณธรรมว่า หมายถึง คุณสมบัติที่เป็นความดี ความถูกต้อง ซึ่งอยู่ภายในจิตใจของบุคคลและเป็นแรงผลักดันให้บุคคลนั้น ๆ แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ อย่างถูกต้องเหมาะสม

วิกิพีเดีย (2551: 1) ให้ความหมายคุณธรรมไว้ว่า คุณธรรม เป็น มุมมองแง่หนึ่งของจริยธรรม ซึ่งคำนึงถึงสิ่งที่ถูกและผิด โดยมีหลักใหญ่สามประการ ได้แก่ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ในแต่ละบุคคล ระบบยุติธรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี ท้องถิ่นประวัติศาสตร์ทางสังคม และ ธรรมเนียมปฏิบัติ สภาพคุณความดี หรือคุณลักษณะที่แสดงออกของความดี ที่แสดงออกด้วยการปฏิบัติและเป็นที่ประจักษ์แก่คนทั่วไป

ขนิษฐา กาญจนรังสีนนท์ (www.dmsc.moph.go.th สืบค้นเมื่อ 7 สิงหาคม 2551) อธิบายความหมายคุณธรรม (Morality) ตามที่บัญญัติไว้ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 “คุณธรรม แปลว่า สภาพคุณงามความดี”

พระราชวรมนี (www.ilti.kku.ac.th สืบค้นเมื่อ 7 สิงหาคม 2551) “คุณธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นคุณ ความดีงาม และสภาพที่เกื้อกูล”

แม่ชีไพเราะ (www.ilti.kku.ac.th สืบค้นเมื่อ 7 สิงหาคม 2551) “คุณธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นคุณเป็นสภาวะธรรมของคุณงามความดี”

กระทรวงศึกษา (www.ilti.kku.ac.th สืบค้นเมื่อ 7 สิงหาคม 2551) “คุณธรรม หมายถึง สภาพความดีงามทั้งหลาย ซึ่งฝังลึกอยู่ในจิตสำนึกของบุคคล และเป็นคุณสมบัตินี้มีอาจหาได้ในสัตว์โลกชนิดอื่น อาจกล่าวได้ว่าคุณธรรมเป็นสมบัติของมนุษย์ชาติ โดยเฉพาะ”

จากความหมายของคุณธรรมที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ดังนี้ คุณธรรมหมายถึง ความรู้สึกความดีงามที่เกิดขึ้นในจิตใจก่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งส่งผลให้บุคคลแสดง พฤติกรรมต่าง ๆ อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.1.2 ความสำคัญของคุณธรรม มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

โกสินทร์ รังสียาพันธ์ (2530: 20) กล่าวถึงความสำคัญของคุณธรรมว่า คุณธรรมเป็นสิ่งดีงามที่ควรปลูกฝังและดำรงไว้ คุณธรรมก่อให้เกิดคุณธรรมอื่น ๆ คือ เมื่อฝึก คุณธรรมใดคุณธรรมหนึ่งแล้วก็พลอยได้คุณธรรมอื่น ๆ ไปด้วย แต่ถ้าปล่อยให้กิเลสหนึ่งเกาะกุม กิเลสอีกหลายอย่างก็จะเกิดตามมาด้วยเช่นกัน คุณธรรมยังเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ ผู้สนใจ พัฒนาบุคลิกภาพจะต้องสนใจฝึกฝนคุณธรรมให้มั่นคง

ประภาพรรณ เอี่ยมสุภานิต (2537: 149-150) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคุณธรรมไว้ว่า คุณธรรมเป็นเรื่องของความดีงามและความประพฤติที่สังคมต้องการให้เกิดขึ้นใน แต่ละบุคคล ดังนั้นคุณธรรมย่อมเป็นพื้นฐานของการแสดงออกหรือของการกระทำของบุคคลที่จะ เป็นประโยชน์ต่อสังคม และเมื่อสังคมให้การยอมรับหรือเห็นดีเห็นชอบต่อการกระทำนั้น การ กระทำดังกล่าวก็จะเป็นพื้นฐานสำคัญของการสร้างค่านิยม และกลายเป็นวัฒนธรรมที่ดีงามของ สังคมนั้นต่อไป สรุปคุณธรรมเป็นสิ่งที่ดีงามที่ควรปลูกฝังตั้งแต่เด็กปฐมวัย เมื่อฝึกให้เด็กมี คุณธรรมใดคุณธรรมหนึ่งแล้ว เด็กก็จะพัฒนาคุณธรรมอื่น ๆ ไปได้ง่ายด้วยและเมื่อสังคมให้การ ยอมรับต่อการกระทำนั้น ๆ แล้วการกระทำดังกล่าวก็จะเป็นพื้นฐานสำคัญของการสร้างค่านิยม ของเด็กต่อไป

ดังนั้นครูจึงควรเสริมสร้าง “คุณธรรม” ให้เกิดขึ้นในตนเองและเด็กและ ดำรงรักษาไว้ให้มั่นคง

1.2 คุณธรรมพื้นฐานสำหรับเด็กปฐมวัย มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

ธีระพร อุวรรณโณ (2526: 117-120) ได้กล่าวถึง คุณธรรมที่ควรปลูกฝังสำหรับ เด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ต่อตนเอง หมายถึง คุณธรรมที่ชี้แนะการปฏิบัติต่อตนเองซึ่งจะเป็นประโยชน์ ต่อเด็กเองโดยตรงและเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นโดยทางอ้อม ประกอบด้วยหัวข้อ 12 หัวข้อ มีดังนี้

- 1.1 การมีความขยันหมั่นเพียร
- 1.2 การมีความอดทน
- 1.3 การมีการควบคุมอารมณ์ของตนเอง
- 1.4 การมีระเบียบวินัยในตนเอง
- 1.5 การมีความรับผิดชอบ

- 1.6 การมีความคิดสร้างสรรค์
- 1.7 การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- 1.8 การช่วยเหลือตนเอง
- 1.9 การมีสมาธิ
- 1.10 การรักษาความสะอาด
- 1.11 การประหยัด
- 1.12 การเชื่อถือและปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา

2. ต่อผู้อื่น หมายถึง คุณธรรมจริยธรรมที่ชี้แนะการปฏิบัติต่อผู้อื่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นโดยตรงและเป็นประโยชน์ต่อเด็กเองโดยทางอ้อม ประกอบด้วยหัวข้อ 8 ข้อ ดังนี้

- 2.1 การมีความซื่อสัตย์
- 2.2 การการมีความกตัญญูกตเวที
- 2.3 การมีความเมตตากรุณา
- 2.4 การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- 2.5 การรู้จักเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 2.6 การเคารพสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น
- 2.7 การช่วยเหลือผู้อื่น
- 2.8 การตรงต่อเวลา

ราศี ทองสวัสดิ์ (2539: 22-23) ได้กล่าวกล่าวถึงคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

มีดังนี้

1. วาจาสุภาพ
2. การมีสัมมาคารวะ
3. ความอดทน
4. การรู้จักรอคอย
5. ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
6. ความเพียร
7. ความรับผิดชอบ
8. ความเมตตากรุณา
9. การเป็นผู้ให้ ความเอื้อเฟื้อ
10. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

11. ความซื่อสัตย์ การไม่หิบบของผู้อื่นมาเป็นของตน
12. ความประหยัด
13. การให้อภัย
14. ความเกรงใจผู้อื่น

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรม นำความรู้สร้างคุณธรรมหลักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสามานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตยพัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข โดยคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ(www.techno.go.th สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2551) ประกอบด้วย

1. ขยัน คือ ผู้ที่มีความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานอย่างจริงจังและต่อเนื่องในเรื่องที่ถูกต้อง ควร ใฝ่หาความพยายาม ไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค รั้งงานที่ทำ ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง
2. ประหยัด คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออมถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ รู้จักทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย ของตนเองอยู่เสมอ
3. ซื่อสัตย์ คือ ผู้ที่มีความประพฤติตรงทั้งต่อเวลา ต่อหน้าที่ และต่อวิชาชีพ มีความจริงใจปลอดจากความรู้สึกสำเอียง หรืออคติ ไม่ใช่เล่นหักหลัง โกงทั้งทางตรงและทางอ้อม รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองปฏิบัติอย่างเต็มที่และถูกต้อง
4. มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตนในขอบเขต กฎ ระเบียบของสถานศึกษา สถาบันองค์กร และประเทศ โดยที่ตนยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและข้อปฏิบัติ รวมถึงการมีวินัยทั้งต่อตนเองและสังคม
5. สุภาพ คือ ผู้ที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ มีสัมมาคารวะ เรียบร้อย ไม่ก้าวร้าว รุนแรง หรือวางอำนาจข่มผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทางเป็นผู้มีมารยาทดีงามวางตนเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย
6. สะอาด คือ ผู้ที่รักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้องตามสุขลักษณะ ผีกลั่นจิตไม่ให้ขุ่นมัว มีความแจ่มใสอยู่เสมอ ปราศจากความมัวหมองทั้งกาย ใจและสภาพแวดล้อมมีความผ่องใสเป็นที่เจริญตาทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น

7. สามัคคี คือ ผู้ที่เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อหน้าที่ในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลัง ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อให้การทำงานสำเร็จ ลุล่วง สามารถแก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งได้ เป็นผู้มีเหตุผล ยอมรับความแตกต่าง ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความคิดและความเชื่อ พร้อมทั้งจะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติและสมานฉันท์

8. มีน้ำใจ คือ ผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น เห็นอก เห็นใจ และเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์และผู้ที่มีความเดือดร้อน มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกายและสติปัญญาลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน

1.3 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม มีนักการศึกษาได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้
ธีระพร อุวรรณโณ (2526: 121-124) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมให้กับเด็กปฐมวัย ไว้ดังนี้ แนวการจัดประสบการณ์สร้างเสริมลักษณะนิสัยด้านคุณธรรมจริยธรรม มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม การเลือกประเภทกิจกรรมกับสื่อที่ใช้ และการประเมินผล ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมหมายถึง การกำหนดพฤติกรรมเฉพาะอย่างที่คุณครูประสงค์จะให้เด็กแสดง หรือคว้นการแสดง เช่น การสารภาพความจริงกับครูเมื่อเด็กทำผิดการช่วยเหลือครูถือหรือหิ้วของไปยังที่อื่น การตอบคำถามจากนิทานที่คุณเล่าได้ เป็นต้น การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมนี้จะเป็นประโยชน์กับครูและเด็กหลายด้านคือ ครูและเด็กต่างก็ทราบว่าพฤติกรรมใดเหมาะสมควรกระทำและพฤติกรรมใดไม่ควรกระทำครูสามารถประเมินผล โดยการสังเกต และการทดสอบพฤติกรรมเฉพาะอย่างได้

2. การเลือกประเภทกิจกรรมกับสื่อที่ใช้

กิจกรรมบางประเภทก็ต้องอาศัยสื่อเฉพาะด้าน แต่กิจกรรมบางประเภทอาจอาศัยสื่อต่าง ๆ ประกอบกันหรือสลับกันไปได้ ขึ้นอยู่กับความสามารถที่ครูจะหามาใช้ได้ในท้องถิ่นของตนดังนี้คือ

2.1 การเล่านิทานที่มีคติสอนใจทางคุณธรรมจริยธรรม สื่อที่ใช้อาจเป็นหนังสือนิทานที่มีคติสอนใจทางคุณธรรมจริยธรรม หรือนิทานที่มีคติสอนใจ ทางคุณธรรมจริยธรรมจากความจำของครู สื่อประกอบอาจเป็นภาพพลิก ภาพเลื่อน ภาพต่อ และการเชิดหุ่นกระบอก เป็นต้น

2.2 การสนทนาจากประสบการณ์ของเด็กและข่าวประจำวัน ครูอาจถามให้เด็กคนหนึ่งคนใดเล่าถึงประสบการณ์ที่เด็กมีในเรื่องที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม เช่น การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การแสดงความเมตตากรุณาต่อสัตว์ แล้วสนทนาให้เด็กอื่นแสดงความเห็นว่าทำไมจึงเป็นสิ่งที่ควรทำ ทำแล้วเกิดประโยชน์อะไร หรือครูอาจนำข่าวประจำวันที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับเด็กมานำการเสนอกับเด็ก เช่น ข่าวเด็กไปลักขโมยของของคนอื่นแล้วถูกตำรวจจับได้ แล้วสนทนาถามเด็กว่าการลักขโมยเป็นสิ่งที่ควรทำหรือไม่ ทำไมจึงควรและไม่ควรทำ ถ้าทุกคนต่างก็ลักขโมยของกันและกัน ผู้คนจะอยู่กันอย่างไร เป็นต้น

2.3 การร้องเพลงประกอบท่าทาง เพลงที่ครูเลือกมาให้เด็กร้องควรมีเนื้อหาทางคุณธรรมจริยธรรมสอดแทรกอยู่ เช่น เพลงสัตว์เลี้ยง เพลงไก่ (ในหนังสือแผนการจัดการประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ของกรมสามัญศึกษา, 2524) เพลงประสานเสียงชุดเด็ก และครูแสดงท่าทางประกอบให้เด็กทำตามไปด้วย เมื่อจบแล้วครูควรนำเด็กสนทนาต่อถึงเนื้อหาที่มีอยู่ในเพลงด้วย

2.4 การเล่นเกม การเล่นเกมทำได้หลายอย่าง เช่น เล่นบทบาทสมมติโดยให้คนสวมบทบาทต่าง ๆ กัน ให้เด็กเล่นเกมกับตุ๊กตาหรือภาพตัด (เช่น เป็นรูปบ้าน รูปพ่อแม่ เด็ก เพื่อน ๆ สัตว์เลี้ยง) นำมาประกอบกัน เรื่องที่นำมาเล่นเกมอาจเป็นจากนิทาน ประสบการณ์ของเด็ก หรือข่าวประจำวัน ที่มีเนื้อหาคุณธรรมจริยธรรมสอดแทรกอยู่

2.5 การฉายภาพยนตร์ แถบบันทึกภาพหรือให้เด็กดูโทรทัศน์ เรื่องที่ครูจะให้เด็กดูก็ควรเป็นเรื่องที่มีเนื้อหาคุณธรรมจริยธรรมสอดแทรก และควรเป็นสิ่งที่ครูประสงค์จะให้เด็กปฏิบัติตาม เช่น อาจเป็นรายการโทรทัศน์ที่จัดสำหรับเด็ก อย่างรายการสโมสรผีน้อยหรือรายการเซซามิ สตรีท ส่วนรายการที่มีเนื้อหาผิดคุณธรรมจริยธรรมสอดแทรกอยู่ ครูควรนำมาเสนอให้เด็กดูเป็นครั้งคราวเท่านั้น แต่ทั้งนี้ไม่ว่ารายการที่ให้ดูจะเป็นรายการเช่นไร เมื่อดูจบแล้วก็ควรมีการสนทนา สอนคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มเติมให้กับเด็ก กับชี้แนะถึงรายการที่เด็กควรดูและไม่ควรดู

2.6 การเปิดแถบบันทึกเสียงหรือวิทยุให้เด็กฟัง (แนวดำเนินการก็เป็นเช่นเดียวกับข้อ 2.5)

2.7 การสอนคุณธรรมจริยธรรมจากหนังสือการ์ตูน ครูย่อมตระหนักดีว่าหนังสือการ์ตูนเข้าถึงเด็กปฐมวัยในท้องถิ่นของตนเองหรือไม่ หากเข้าถึงครูก็ควรหาโอกาสสำรวจเนื้อหาของหนังสือการ์ตูนเหล่านั้น และเลือกหนังสือการ์ตูนที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมมาเป็นสื่อในการสอนเด็ก ส่วนหนังสือการ์ตูนที่มีเนื้อหาผิดคุณธรรมจริยธรรมสอดแทรกอยู่ก็นำ

ได้เป็นบางครั้ง แต่ทั้งนี้ครูควรพยายามสร้างเสริมความคิดให้เด็กตระหนักถึงการไม่ใช้จ่ายเงินซื้อหนังสือการ์ตูนมากเกินไป ควบคู่กันไปด้วย

2.8 การฝึกทำงานร่วมกัน ครูอาจให้เด็กแบ่งหน้าที่กันทำความสะอาดห้องเรียน เช่น บางคนก็กวาดขยะ บางคนเช็ดโต๊ะ บางคนนำขยะไปทิ้ง ครูอาจช่วยให้เด็กแบ่งหน้าที่กันสร้างสวนปลูกต้นไม้ขึ้นในโรงเรียนเด็กบางคนเป็นผู้พรุนดิน บางคนเป็นผู้ถอนหญ้า กำจัดวัชพืช บางคนเป็นผู้ขนน้ำมา บางคนเป็นผู้รดน้ำต้นไม้ เป็นต้น งานสำคัญที่ครูควรทำโดยสม่ำเสมอคือ ดูแลให้เด็กทำงานโดยร่วมมือกัน และประสานงานกัน เช่น คนกวาดเศษกระดาษจากโต๊ะลงพื้น ควรทำให้เสร็จก่อนที่คนกวาดพื้นจะกวาดพื้น ไม่ปล่อยให้เด็กต่างคนต่างทำ ซึ่งอาจทำสลับที่เหมาะสมกันได้

2.9 การฝึกให้ช่วยเหลือครู เพื่อน และพ่อแม่ ครูอาจทำโดยฝึกให้เด็กอาสาสมัครในการช่วยเหลือ และส่งเสริมให้มีการอาสาสมัครโดยสม่ำเสมอ เพราะการช่วยเหลือผู้อื่นโดยผู้ช่วยไม่สมัครใจอาจเป็นสิ่งที่นักฝึกคุณธรรมจริยธรรมเห็นว่าไม่ใช่จริยธรรมที่แท้จริง การส่งเสริมให้เด็กอาสาสมัครในการช่วยครูมีตัวอย่างเฉพาะ เช่น ช่วยครูขนอุปกรณ์การสอนไปเก็บเข้าที่ ช่วยครูหยิบสิ่งของที่ครูต้องการ ส่วนการช่วยเหลือเพื่อนนักเรียน อาจเป็นการช่วยเก็บของให้เพื่อนเมื่อเพื่อนทำของตก การช่วยเหลือพ่อแม่อาจเป็นสิ่งที่ครูฝึกโดยตรงไม่ได้ แต่ครูอาจฝึกได้ทางอ้อม เช่น สอนถึงสิ่งที่เด็กอาจช่วยเหลือพ่อแม่ที่บ้านได้ นับแต่การช่วยโดยการเก็บข้าวของของตนเองเข้าที่ทางที่เหมาะสม ช่วยงานเล็กน้อยในบ้านแล้วสอบถามหรือถามไถ่เด็กภายหลังถึงสิ่งที่เด็กได้ช่วยเหลือพ่อแม่เมื่ออยู่บ้าน

2.10 การฝึกความร่วมมือในการฟังผู้อื่นพูด เริ่มตั้งแต่การฝึกความร่วมมือในการฟังครูพูดหรือเล่านิทาน ไปจนถึงความร่วมมือในการฟังเพื่อนพูด ซึ่งหนังสือแผนการจัดการชั้นอนุบาลทั้ง 4 เล่มก็ได้แนะนำไว้ให้กับครูทำแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยการเริ่มจากเวลาน้อย ๆ ก่อน เช่น 5 นาที แล้วค่อย ๆ เพิ่มขึ้นเป็น 10 ไปจนถึง 15 นาทีในเด็กที่โตขึ้น การฝึกความร่วมมือนี้ หากพิจารณาในอีกแง่มุมหนึ่งก็เรียกว่าเป็นการฝึกสมาธิเช่นกัน คือเป็นสมาธิในการฟังผู้อื่นพูดนั่นเอง

2.11 การฝึกให้อาหารสัตว์ เป็นการฝึกที่มุ่งจะให้เด็กได้แสดงความเมตตาต่อสัตว์ เช่น ครูอาจให้เด็กนำข้าวที่รับประทานเหลือแล้ว ไปวางไว้กลางแจ้งในที่ที่เหมาะสมเพื่อนกกระจอกหรือสุนัขได้มากิน หากครูมีการจัดกิจกรรมนอกสถานที่โดยการพาเด็กไปเที่ยวสวนสัตว์ ครูอาจจัดหาอาหารเลี้ยงสัตว์ให้กับเด็ก เพื่อเด็กจะได้นำไปเลี้ยงสัตว์ได้

2.12 การฝึกวินัยให้เด็กดูแลรักษาระเบียบวินัยกันเอง วิธีนี้ใช้ได้ผลดีมากในประเทศสหภาพโซเวียต เช่น ครูอาจแบ่งเด็กเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ในแต่ละกลุ่มครูเลือกเด็กที่มีความ

ประพฤติกี่ที่สุดให้เป็นผู้ดูแลกลุ่ม และเน้นให้สมาชิกกลุ่มทุกคนเคารพผู้ดูแลกลุ่ม ทำความดีต่าง ๆ แข่งกับผู้ดูแลกลุ่มและระหว่างกลุ่ม ครูคอยเฝ้าติดตามการทำความดีของแต่ละกลุ่ม คิดประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน เมื่อถึงคราวที่ครูต้องการให้เด็กนั่งเรียบร้อยในชั้นเรียน ครูก็ไม่ต้องประกาศว่าให้ทุกคนนั่งเรียบร้อยแต่ประกาศว่าไหนคูชิกลุ่มไหนจะนั่งเรียบร้อยก่อนกัน ครูสามารถฝึกให้เด็กดูแลตนเองได้ในกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมในห้องเรียน การรับประทานอาหาร หรือ การเล่นร่วมกัน ครูทำหน้าที่เป็นเพียงผู้คอยดูแลให้ความเป็นไปของกลุ่มต่าง ๆ เป็นไปโดยราบรื่น และเข้าแก้ปัญหาเพียงบางครั้งที่หากมีความขัดแย้งในกลุ่มหรือระหว่างกลุ่มเกิดขึ้น

2.13 การทลายปัญหาคุณธรรมจริยธรรม เป็นการฝึกเด็กที่ดีวิธีหนึ่งโดยครูพยายามส่งเสริมให้เด็กชอบการถามและตอบปัญหาคุณธรรมจริยธรรม โดยครูอาจนำเหตุการณ์มาเล่าให้ฟังเด็กฟัง แล้วถามว่าถ้าเด็กประสบเหตุการณ์เช่นนั้นเด็กจะทำอย่างไร หากเด็กตอบในทางที่ไม่ควรครูก็มีโอกาสชี้แนะทางที่ถูกที่ควรให้กับเด็กเก็บจำไว้ใช้ได้ เช่น เด็กชายเล็กไปโรงเรียนถูกเด็กชายแดงมาแย่งหนังสือหนีทานไป ครูก็อาจถามว่าถ้าเด็กเป็นเด็กชายเล็กจะทำอย่างไร หากเด็กบางคนตอบว่าไปแย่งกลับมา ครูก็อาจชี้แนะว่านั่นไม่ใช่วิธีแก้ปัญหาที่ถูก ทางที่ถูกเด็กชายเล็กควรไปพูดกับเด็กชายแดงก่อนว่าให้คืนหนังสือให้ตน ถ้าเด็กชายแดงไม่ยอมคืนให้เด็กชายเล็กก็มาบอกครูให้ช่วยแก้ปัญหาให้ การแนะนำเช่นนี้มีข้อดีคือบางครั้งเมื่อเด็กปฐมวัยประสบปัญหาขัดแย้งกับเด็กอื่น เด็กบางคนก็แก้ปัญหาด้วยกำลังทันที ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเด็กไม่รู้จักรับการแก้ปัญหาด้วยวิธีอื่นหรือเด็กมีความเคยชินกับการทำอย่างนั้นมาก่อน ถ้าครูชี้แนะทางแก้ปัญหาใหม่ให้กับเด็ก และดูแลติดตามว่าเด็กรู้จักนำไปใช้ก็เท่ากับว่าเด็กได้เรียนรู้การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธีได้แล้ว

3. การประเมินผล

แนวการประเมินผลโดยทั่วไปทำโดยการยึดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นหลักแต่อาจประเมินผลเพิ่มเติมได้ว่าเด็กสามารถนำพฤติกรรมนั้น ๆ ไปใช้ในโอกาส เวลาและสถานที่อื่น ๆ ได้หรือไม่สำหรับวิธีการประเมินผลในหนังสือแนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก (กรมสามัญศึกษา, 2524) ได้เสนอแนะไว้โดยละเอียดเป็น 5 วิธีด้วยกัน โดยมีข้อสังเกตดังนี้ คือ

3.1 การสังเกต ควรกระทำกับเด็กเป็นรายบุคคลจะเน้นเพียงวัตถุประสงค์ประสงค์ว่าเพื่อให้ทราบว่าเด็กคนใดทำพฤติกรรมได้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่ อันเป็นช่องทางให้ครูได้ปรับปรุงแก้ไขหรือส่งเสริมให้มีพฤติกรรมนั้น ๆ ขึ้น

3.2 การสนทนา จะทำให้ครูทราบว่าเด็กคนใดรู้หรือเข้าใจ แนวทางการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมมากน้อยเพียงไร ยังมีอะไรบ้างที่ครูต้องทำซ้ำอีกหรือเพิ่มเติมให้กับเด็ก

3.3 การตรวจผลงาน ในการสร้างเสริมจริยธรรม การตรวจผลงานก็เพื่อจะได้ทราบว่าเด็กทำผลงานได้สอดคล้องกับเนื้อหาจริยธรรมที่ครูเสริมสร้างเพียงใด เช่น เด็กทำงาน

เสร็จแล้วเก็บกวาดที่ทางในส่วนของคุณให้สะอาดหรือไม่ ผลงานที่เด็กทำส่งครูมีความประณีตเรียบร้อยเพียงใด เป็นต้น

3.4 การใช้ข้อสอบปากเปล่า เป็นวิธีที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยเพราะเด็กวัยนี้ยังอ่านและเขียนหนังสือไม่ได้ ครูควรทำโดยการทดสอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับจริยธรรมที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

3.5 การใช้ข้อทดสอบ ใช้สอบเด็กเพื่อบันทึกคะแนนไว้เป็นหลักฐานและควรทำอย่างน้อยภาคเรียนละครั้ง วิธีการสร้างข้อทดสอบอาจทำเป็นรูปภาพ

กิจกรรมเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ โรงเรียนมีหน้าที่จัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ทางวิชาการเท่านั้น แต่ต้องมุ่งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมหรือพัฒนาจิตใจด้วย การจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน ทำได้ 2 วิธีหลัก คือ การจัดกิจกรรมบูรณาการกับการพัฒนานักเรียนด้านอื่น ๆ และการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมโดยตรง

สรุปการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยมีส่วนประกอบ คือ การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม การเลือกประเภทกิจกรรมและสื่อที่ใช้ และการประเมินผลที่เน้นทางด้านคุณธรรมกับเด็กปฐมวัยนั้นครูมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาเด็ก ครูสามารถนำมาประกอบการจัดประสบการณ์ได้เพื่อที่จะให้สอดคล้องกับการประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งเพราะเด็กวัยนี้ความสามารถทางสติปัญญาและภาษายังจำกัด การพูดสอนเพียงอย่างเดียวจึงเป็นการปฏิบัติที่มีประสิทธิผลในขอบเขตจำกัด การจัดกิจกรรมสร้างเสริมลักษณะนิสัยเด็กปฐมวัยมีข้อควรคำนึงถึงโดยทั่วไปอยู่ 8 ประการคือ (ธีระพร อุวรรณโณ. 2544: 114-116)

1. การสร้างเสริมนิสัยเด็กปฐมวัยด้านจริยธรรม จะต้องกระทำควบคู่ไปกับกิจกรรมที่มุ่งเนื้อหาอื่น ๆ ด้วยเสมอ ตัวอย่างเช่น กิจกรรมสร้างเสริมลักษณะนิสัยด้านสุขนิสัย อาจมีการสอดแทรกเนื้อหาจริยธรรมเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดของร่างกาย กิจกรรมสร้างเสริมลักษณะนิสัยด้านพลศึกษา อาจสอดแทรกเนื้อหาจริยธรรมเกี่ยวกับความอดทนและความมีระเบียบวินัย กิจกรรมสร้างเสริมลักษณะนิสัยด้านศิลปะ อาจสอดแทรกเนื้อหาจริยธรรมเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรเหลือใช้ให้เกิดประโยชน์ การรักษาความสะอาดในการทำกิจกรรมและความรับผิดชอบที่จะทำกิจกรรมให้สำเร็จ เป็นต้น

2. ครูทุกคนที่เกี่ยวข้องกับเด็กจำเป็นต้องมีการวางแผนร่วมมือกันในการกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์แนวปฏิบัติต่าง ๆ และนำไปใช้ร่วมกันให้เหมือนกัน โดยมีความคงเส้นคงวาในครูทุกคนและในครุคนเดียวกันเมื่ออยู่ต่างเวลาและสถานที่ ครูจะคาดหวังอะไรจากเด็ก จะห้ามเด็ก

ทำอะไร จะส่งเสริมให้เด็กทำอะไร จะต้องมีความสอดคล้องกันในตัวครูเองและครูต่างคน สภาพการณ์ที่จะนำเด็กไปสู่ความสับสนมากที่สุด คือสภาพการณ์ที่ครูคนหนึ่งยอมให้เด็กทำอย่างหนึ่งได้ แต่ครูอีกคนไม่ยอมให้เด็กทำสิ่งนั้น สภาพการณ์เช่นนี้ไม่ควรให้เกิดขึ้นเป็นอย่างยิ่ง

3. ลักษณะสำคัญที่ครูปฐมวัยจะต้องมีหรือหรือพัฒนาขึ้นมาให้ได้ คือการรักเด็ก ด้วยความจริงใจ เพราะลักษณะพื้นฐานนี้จะช่วยส่งเสริมให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็ก ช่วยให้การฝึกวินัย หรือแม้แต่การลงโทษ (หากครูจำเป็นจะต้องทำ) มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากขึ้น

4. ครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก โดยเฉพาะในเรื่องที่สอน สอนสิ่งใดให้เด็กก็จะต้องปฏิบัติสิ่งนั้นให้สอดคล้องกับที่สอน และจัดสภาพแวดล้อมให้ส่งเสริมเด็กให้ทำตามสิ่งที่สอน เช่น การสอนเด็กให้ข้ามถนนที่ทางม้าลายเสมอ ๆ ครูก็ต้องข้ามทางม้าลายเป็นตัวอย่าง ให้เด็กเห็นเสมอ ๆ เช่นกัน การสอนให้เด็กมีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโสกว่า ครูก็ต้องแสดงสัมมาคารวะต่อครูคนอื่นหรือผู้ใหญ่คนอื่นที่มีอาวุโสกว่าให้เด็กเห็นเสมอ ๆ และการสอนเรื่องความเป็นประชาธิปไตยให้กับเด็ก ครูก็ต้องแสดงความเป็นประชาธิปไตยกับเด็กเอง ให้เด็กเห็นเสมอ ๆ

5. หากเรื่องที่สอนต่างจากสภาพที่เป็นจริงในสังคม ครูจะต้องตระหนักในเรื่องนี้ และหาทางสร้างเกราะกำบังให้เด็ก ไม่ให้เด็กรับอิทธิพลไม่ดีเช่นนั้นมา เช่น ครูสอนให้เด็กรักษาความสะอาด จะทิ้งขยะให้ลงถังที่รองรับ แต่ครูตระหนักว่าคนในสังคมภายนอกไม่ได้ทำอย่างนี้เสมอไป ครูก็อาจบอกเด็กว่าคนเราในโลกนี้มี 2 ประเภท ประเภทหนึ่งจะรักษาความดีไว้ตามความตั้งใจของตนคือไม่ยอมทิ้งขยะลงตามถนนหนทางโดยเด็ดขาด อีกประเภทหนึ่งเป็นประเภทมักง่าย สะดวกมือจะทิ้งที่ไหนก็ทิ้งที่นั่น เด็กควรเอาอย่างคนประเภทแรก ไม่ควรเอาอย่างคนประเภทหลัง เป็นต้น

6. การจัดกิจกรรมให้ยึดหลักว่า การให้เด็กมีประสบการณ์ผ่านทางประสาทต่าง ๆ หลาย ๆ ทางไปพร้อม ๆ กัน เด็กจะเรียนรู้ได้ง่ายขึ้นและเร็วขึ้น เช่น การเล่านิทานอย่างเดียวเด็กมีโอกาสดูภาพหรือเรื่องราวส่วนมากผ่านทางประสาทหู แต่การเช็ดหุ่นประกอบไปด้วยเด็กจะมีโอกาสได้รับรู้ผ่านทางประสาทตาด้วย หลักการสำคัญข้อนี้เองที่โทรทัศน์ได้กลายมาเป็นสื่อที่เด็กให้ความสนใจเอง โดยผู้ใหญ่ไม่ต้องบังคับให้เด็กดูโทรทัศน์ เพราะโทรทัศน์ให้ภาพที่เคลื่อนไหวได้เร็ว และมีเสียงให้เด็กได้ยิน แม้ว่าบางครั้งเสียงที่เด็กได้ยินเป็นเสียงที่เด็กไม่เข้าใจ เช่น เสียงภาษาเป็นต้น ในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่อง ป๊อปปาย

7. การห้ามเด็กทำสิ่งต่าง ๆ ควรห้ามเท่าที่จำเป็น แต่ใช้วิธีส่งเสริมมากกว่า เพราะเนื้อหาจริยธรรมหลายอย่างสามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้โดยการส่งเสริมเป็นหลัก มากกว่าการห้าม เช่น ครูต้องการให้เด็กทำตัวให้เป็นระเบียบเรียบร้อยในชั้นเรียน ก็อาจทำได้โดยการ

ส่งเสริมความเป็นระเบียบเรียบร้อย ให้ความสนใจ ให้กำลังใจ และสนับสนุนเด็กที่ทำตัวเรียบร้อย แต่ไม่ให้ความสนใจเด็กที่ทำตัวไม่เรียบร้อย เป็นต้น

8. ประการสำคัญที่สุดคืออย่าฝึใจึดมั่นกับคำแนะนำเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กมาก จนเกินไปจนทำให้ครูไม่มีโอกาสพัฒนาเด็กบางคนให้ก้าวหน้าได้ตามศักยภาพของตนเอง งานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาพัฒนาการของเด็กอาจวัดเด็กในสภาพแวดล้อมที่จำกัด แต่พัฒนาการของเด็กในสภาพแวดล้อมจริง ๆ อาจแตกต่างกันไปได้ และงานวิจัยจำนวนมากรายงานผลการวิจัยในลักษณะ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มหรืองานวิจัยของพือาเจต์กับงานวิจัยที่รายงานผลตามแนวพือาเจต์ที่รายงานว่าเด็กวัยใดทำอะไรได้ เด็กวัยใดทำอะไรไม่ได้ ก็เป็นการรายงานในลักษณะที่ว่าเด็กร้อยละ 75 ทำได้ หรือทำไม่ได้มากกว่าเด็กร้อยละร้อยทำได้หรือทำไม่ได้ ทั้งนี้แสดงว่ายังมีเด็กวัยนั้น ๆ อีกบางส่วนที่มีศักยภาพจะทำสิ่งนั้น ๆ ได้ ในกรณีเช่นนี้สิ่งที่ครูควรทำคือศึกษาว่าเรื่องใดที่สามารถมีการพัฒนาเด็กให้เรียนรู้ได้ก่อนวัยเฉลี่ยของเด็กจะเรียนรู้ได้ และสังเกตเด็กที่มีศักยภาพด้านนั้น ๆ แล้วครูอาจทดลองฝึกเด็กเองได้ เช่น เรื่องการฝึกให้เด็กรู้จักตัดสินใจกระทำของผู้อื่นที่เจตนา มากกว่าผลกรรม

เด็กปฐมวัยเรียนรู้ได้ดีจากการลงมือปฏิบัติ ได้สัมผัส ได้ทดลอง และได้คิด แก้ปัญหา กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัดต้องมีความหลากหลายและใช้เวลาแก่เด็กมากพอ โดยเฉพาะเด็กปฐมวัย ซึ่งมีประสบการณ์ต้นทุนน้อย พัฒนาการทางปัญญายังไม่เป็นนามธรรม ครูต้องให้เด็กมีการสะสมประสบการณ์ต้นทุนด้วยตัวเด็กเอง โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เด็กสามารถสัมผัสได้ คิดค้นหาคำตอบด้วยตนเอง หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้ให้หลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการแนวทางในการจัดการสอนไว้ดังนี้

1. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการคือ เหมาะกับอายุวุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
2. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
3. จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะ และสาระการเรียนรู้

4. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
5. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้อสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน
6. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก
7. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
8. จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้
9. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ
10. จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน และแนวทางการจัดประสบการณ์ สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 9 (2539 : 17 อ้างถึงใน จรล ถาวร 2549: 16-17) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียน ดังนี้
 1. จัดให้โรงเรียนและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการสอนคุณธรรม จริยธรรมอย่างสืบเนื่องสม่ำเสมอ
 2. ให้นักเรียนได้เห็นตัวแบบทางคุณธรรมที่หลากหลาย และให้ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทุก ๆ คน ในโรงเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมตามหน้าที่ของตน โดยสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย
 3. ดำเนินการอบรมสั่งสอนนักเรียนทั้งนอกและในห้องเรียน ให้ประพฤติปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและหน้าที่ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ สืบเนื่องไม่ขาดตอน
 4. กิจกรรมส่งเสริมการจัดกิจกรรมจริยธรรมภายนอกโรงเรียนให้สัมพันธ์กับภายในโรงเรียน

5. กำหนดระเบียบโรงเรียนในเรื่องต่าง ๆ ตามหลักจริยธรรม และดำเนินการให้นักเรียนถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

6. ส่งเสริมการสอนจริยธรรมในห้องเรียน ให้มีทั้งการเรียนทฤษฎีและปฏิบัติ

7. ส่งเสริมให้มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ในการสอนวิชาต่าง ๆ และการจัดกิจกรรมทุกอย่างของโรงเรียน

8. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์เชิงจริยธรรมให้มากที่สุดเมื่อมีโอกาส

9. จัดกิจกรรมเพื่อยกย่องชมเชยเมื่อนักเรียนปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม

10. จัดให้มีอุปกรณ์การสอนคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

11. ส่งเสริมให้นักเรียนประเมินผลงานและการปฏิบัติตน แล้วนำผลการประเมินไปปรับปรุงเพื่อพัฒนางานและพัฒนาตนเองต่อไป

12. จัดให้มีการประเมินผลและเสนอผลการจัดการปลูกฝังและเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอทุกระยะ

13. จัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของคุณธรรมที่มีต่อตนเองและสังคม

14. ส่งเสริมให้นักเรียนคิด วิเคราะห์คุณธรรมที่ทำงานสำเร็จผล

15. ให้นักเรียนได้มีโอกาสสำรวจตนเองและเลือกแนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณธรรมจริยธรรมตามที่ต้องการ

16. จัดให้มีการประสานงานผู้ปกครอง ชุมชนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ

สุมน อมรวิวัฒน์ (2549: 20 - 24) ได้เสนอกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาจิตใจควบคู่หรือสอดแทรกไปกับการพัฒนานักเรียนในด้านอื่น 3 กิจกรรม คือ

1. กิจกรรมการถ่ายทอด กิจกรรมประเภทนี้เป็นกิจกรรมหลักของการสอนตามหลักของการสอนตามหลักสูตรและการสอนในชั้นเรียน โดยมีความคิดพื้นฐานว่าครูมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์มากกว่าศิษย์ จึงถ่ายทอดหลักการ วิธีการ และคุณสมบัติที่พึงประสงค์ให้ศิษย์ได้รับรู้และเรียนรู้อย่างถูกต้อง วิธีการถ่ายทอดส่วนใหญ่ คือบอกให้ฟัง ทำให้ดู เตือนให้รู้ ฝึกให้เป็น แนะนำให้อ่าน ถามให้ตอบ และแก้ไขให้ถูก

กิจกรรมการถ่ายทอดนี้มีใช้กิจกรรมที่ล้ำสมัยหรือนำถูกกำหนดว่าเผด็จการแต่อย่างใด แต่จะเป็นกิจกรรมได้ผลตรงจุดประสงค์ในเวลาอันสั้น ถ้าครูจัดกิจกรรมให้ถูกต้องตาม

ทฤษฎีการเรียนรู้ เช่น จัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับวัยและความสนใจของนักเรียน มีการเสริมแรง ใช้สื่อการสอน กรณีตัวอย่าง ภาพ เพลง เกม นิทาน ฯลฯ มาประกอบ มีกิจกรรมฝึกปฏิบัติสม่ำเสมอ สอดแทรกคติสอนใจ อธิบายคุณค่า และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูกับนักเรียน กิจกรรมการถ่ายทอดนี้ถ้าครูตั้งใจสอน มีเมตตาและเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน ก็จัดว่าเป็นกิจกรรมหลักที่ใช้ได้ในโรงเรียน

แต่ในทางปฏิบัติ ครูทั่วไปมักใช้กิจกรรมการถ่ายทอดด้วยวิธีการบอกให้รู้ เน้นให้อ่าน ถามให้ตอบ เป็นส่วนใหญ่ แม้กระทั่งการเรียนหลักธรรมทางศีลธรรม ครูจะบอกหรือเล่าให้นักเรียนฟัง บอกผลดี วิธีปฏิบัติตามหลักธรรมล้วน ๆ อาจมีภาพหรือนิทานประกอบบ้าง แต่การแสดงความคิดเห็นหรือการฝึกปฏิบัติจริงนั้นจะมีน้อย เพราะเกรงว่านักเรียนจะเรียนเนื้อหาได้ไม่มากพอ หากมีแต่อภิปรายแสดงความคิดเห็นหรือฝึกปฏิบัติอยู่ ผลการสอบจะไม่ได้ผลดี ครูก็อาจจะถูกผู้บริหารตำหนิได้ แม้ปัจจุบันเป็นยุคปฏิรูปการศึกษาแล้ว แต่ก็ยังมีครูจำนวนไม่น้อยที่พึ่งพาแบบเรียนที่มีจำหน่ายในท้องตลาด และก็พยายามสอนเนื้อหาที่มีในแบบเรียนนั้นให้ครบถ้วนจนเป็นการเรียนที่เน้นเนื้อหามากเกินไป การจัดกิจกรรมถ่ายทอดในลักษณะที่กล่าวมานี้ จึงเป็นวิธีที่ไม่เกิดผลดีต่อการเรียนรู้และพัฒนาจิตใจของเด็ก ผู้บริหารโรงเรียนควรเข้าใจและสนับสนุนให้ครูได้จัดกิจกรรมการถ่ายทอดอย่างถูกต้องตามทฤษฎีการเรียนรู้ เพื่อให้กิจกรรมถ่ายทอดเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทั้งการเรียนรู้และจิตใจของนักเรียน

2. กิจกรรมการฝึกหัดอบรมและปรับพฤติกรรม กิจกรรมประเภทนี้เกิดจากความคิดพื้นฐานเรื่องความคิดพื้นฐานเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล และบุคคลจะเรียนรู้ได้ดีจากการลงมือปฏิบัติจริง กิจกรรมการฝึกหัดอบรมมีลักษณะเป็นการจัดประสบการณ์ตรงให้นักเรียนปฏิบัติ ครูคอยสังเกต บันทึก และปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัตินั้น ๆ เช่น การฝึกหัดฝึกฝนด้านดนตรี ศิลปะ นาฏศิลป์ ด้านกีฬามารยาท ด้านการประดิษฐ์ ด้านการทำงาน ด้านการใช้ภาษา ฯลฯ กิจกรรมนี้มีได้มุ่งเฉพาะแต่ผลของงาน แต่มุ่งสร้างลักษณะนิสัยตลอดกระบวนการการทำงาน เช่น ความรับผิดชอบ ความพากเพียร ความตั้งใจ ความละเอียดประณีต วิธีการแสดงอารมณ์ เจตคติ กิริยาวาจาที่เหมาะสม นอกจากนี้ครูยังต้องส่งเสริมให้นักเรียนเกิดจินตนาการ และไม่สกัดกั้นความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนด้วย เมื่อครูเอาใจใส่ติดตามสังเกตกระบวนการทำงานของนักเรียน กระบวนการปรับพฤติกรรมนี้ต้องอาศัยหลักจิตวิทยาและหลักคุณธรรมควบคู่กันไป ทั้งนี้เพื่อให้การปรับพฤติกรรมเป็นการทำลายจิตใจของนักเรียน

3. กิจกรรมการคิดวิเคราะห์ ตามหลักจิตวิทยาการศึกษา จัดเป็นกระบวนการทำงานของสมองที่ก่อให้เกิดปฏิกิริยาต่อสิ่งเร้า ครอบคลุมไปถึงความสำนึก อารมณ์ ความคิด บุคลิกภาพ และเจตคติที่ทำให้คนมีพฤติกรรมแตกต่างกัน กิจกรรมการคิดวิเคราะห์ เป็นวิธีหนึ่งที

ช่วยพัฒนาจิตใจ กิจกรรมนี้เป็นการฝึกให้ผู้เรียนสามารถคิดพิจารณาความแตกต่าง ความถูกต้อง คุณค่า ความสัมพันธ์ ความเชื่อถือได้ ความชัดเจน เหตุผล และสามารถแปลความคิดเป็นการกระทำ (หรือพฤติกรรม) ได้โดยถูกต้อง ตามค่านิยม ประเพณี ศีลธรรม และกฎหมายของสังคมนั้น กิจกรรมฝึกคิดวิเคราะห์ เป็นกิจกรรมที่สอดแทรกอยู่ในกิจกรรมการถ่ายทอดและกิจกรรมสั่งสอน ฝึกอบรม กิจกรรมนี้ครูจัดบรรยากาศและสิ่งเร้าโดยใช้สื่อ ข่าวเหตุการณ์ กรณีปัญหา และสถานการณ์จำลองเพื่อฝึกทักษะในการรวบรวมข้อมูลข่าวสาร การใช้เหตุผลแลกเปลี่ยนกัน การประเมินคุณค่า การเลือก และการตัดสินใจ เพื่อนำไปสู่ผลการปฏิบัติที่ตั้งจุดประสงค์ไว้

สิริมา ภิญโญนันตพงษ์ (2538: 44) ได้เสนอว่า วิธีการสอนวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนำสู่จริยธรรมปฏิบัติให้แก่เด็กปฐมวัยคือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กของเด็กปฐมวัยด้วยวิธีการสอนโดยใช้ชุดนิทานชาดก ซึ่งการสอนโดยใช้นิทานในครั้งนี้ ได้ดำเนินการสร้างนิทานภาพ จำนวน 4 เล่ม ในแต่ละเล่มนั้นได้เลือกเนื้อหาจากนิทานชาดกในเรื่องที่มีคุณธรรมเกี่ยวกับองค์คุณ กัลยาณมิตร มาปรับสร้างเป็นชุดนิทานชาดกเพื่อสอนคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็กใน 4 ด้าน คือ ฟังดี พูดดี ขยันดี และมีมารยาทดี โดยการจัดกิจกรรมการสอนด้วยชุดนิทานชาดกโดยใช้วิธีผสมผสานการจัดประสบการณ์การเล่นนิทานที่หลากหลายในแต่ละวันในหนึ่งสัปดาห์ ดังนี้ วันแรกครูเป็นผู้เล่านิทานให้เด็กฟัง วันที่สองครูเล่านิทานให้เด็กฟังโดยสมมุติภาพ วันที่สามครูให้เด็กเล่นบทบาทสมมติ วันที่สี่ครูเล่านิทานให้เด็กวาดภาพ และวันที่ห้าให้เด็กเป็นผู้เล่านิทานประกอบภาพ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจัดเพื่อพัฒนาเด็กให้มีคุณธรรมในด้าน พูดดี ฟังดี ขยันดี และมีมารยาทดี อันเป็นคุณธรรมพื้นฐานที่เด็กปฐมวัยควรได้รับการพัฒนา

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมในเด็กปฐมวัย

2.1 สภาพและปัญหา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาการจัดคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย มีดังต่อไปนี้

โสภิตอนงค์ บุญช่วย (2530: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร มีการกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนการสอนไว้และปฏิบัติงานตามนโยบาย บรรลุผลปานกลาง การจัดการเรียนการสอนยังเน้นเนื้อหาวิชาการมากกว่าการเตรียมความพร้อม โดยใช้แนวการจัดประสบการณ์ที่โรงเรียน

จัดทำขึ้นเอง การนิเทศการสอนเป็นการนิเทศภายใน สื่อที่ใช้อยู่ในสภาพดี แต่เครื่องเล่นมีจำนวนไม่เพียงพอแก่นักเรียน ครูไม่มีเวลา และขาดเครื่องมือในการจัดและประเมินผล ส่วนการจัดกิจกรรมนักเรียนและบริการต่าง ๆ อาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โรงเรียนจัดทำได้ดี ผู้ปกครองมีความเห็นว่า โรงเรียนจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ได้ตามความต้องการของผู้ปกครอง แต่ขอให้โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมากขึ้น

สัณหพัฒน์ อรุณชาติ (2536: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างเสริมระเบียบวินัยเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาล สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนทุกแห่งมีเป้าหมายมุ่งให้เด็กได้ฝึกความมีระเบียบวินัยตามพัฒนาการ และความพร้อมของเด็กในแต่ละวัย และมีนโยบายให้เด็กปฏิบัติเคร่งครัดปานกลาง ลักษณะการจัดกิจกรรมเสริมสร้างระเบียบวินัย พบว่า ส่วนมากครูอนุบาลใช้กิจกรรมการสนทนา รองลงมาคือ ให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง เล่นิทาน สาธิต และร้องเพลง ตามลำดับ ปัญหาด้านบุคลากรทางด้านปฐมวัยขาดความเอาใจใส่ต่อการจัดกิจกรรมสร้างเสริมระเบียบวินัย ส่วนปัญหาของครูอนุบาล คือ บุคลากรไม่สามารถคิดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างระเบียบวินัยที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยได้

สุทธิลักษณ์ มณีศรี (2537: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 4 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารจัดครูเข้าสอนชั้นอนุบาล และจัดกิจกรรมตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกำหนด ได้จัดอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอน ปัญหาที่พบ คือ ขาดสาขาอนุบาลศึกษา หรือปฐมวัยศึกษา ขาดเอกสารประกอบหลักสูตร งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดวัสดุในการผลิตสื่อ ขาดอุปกรณ์ในการออกกำลังกายสำหรับเด็ก ขาดสถานที่เล่นของเด็ก ห้องน้ำห้องส้วมไม่เป็นสัดส่วนกับจำนวนเด็กก่อนประถมศึกษา ชุมชนไม่มีความรู้ที่จะมามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

สรุปสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับก่อนปฐมวัยยังเน้นเนื้อหาวิชาการมากกว่าการเตรียมความพร้อม ครูไม่มีเวลา และขาดเครื่องมือในการจัดและประเมินผล ครูอนุบาลใช้กิจกรรมการสนทนา การให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง การเล่นิทาน การสาธิต และการร้องเพลง และปัญหาด้านบุคลากรปฐมวัยขาดความเอาใจใส่ต่อการจัดกิจกรรมสร้างเสริมระเบียบวินัย และปัญหาของครูอนุบาล คือ บุคลากรไม่สามารถคิดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

2.2 การพัฒนาคุณธรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย มีดังต่อไปนี้

จันทร์ดี ถนอมคล้าย (2539: 45 – 56) ได้ศึกษาการพัฒนาวินัยในตนเองด้านความอดทนของเด็กก่อนประถมศึกษาที่มีสติปัญญาที่แตกต่างกัน ด้วยวิธีการเล่านิทานประกอบหุ่นมือ โดยมีการใช้คำถามก่อนระหว่างและหลังการเล่านิทาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย หญิง อายุ 5-6 ปี ชั้นก่อนประถมศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนวัดนางนอง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน ผลการศึกษาพบว่า การใช้คำถามระหว่างการเล่านิทานเด็กมีวินัยในตนเองด้านความอดทนมากกว่าการใช้คำถามก่อนเล่านิทาน ส่วนการใช้คำถามหลังการเล่านิทานกับใช้คำถามระหว่างเล่านิทานเด็กมีวินัยในตนเองด้านความอดทนไม่แตกต่างกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540: 32) ได้เสนอแนวทางให้ฝึกการมีวินัยเรื่องการประหยัดแก่นักเรียนไว้ว่า พลเมืองของชาติควรมีความสามารถในการจับจ่ายใช้สอยที่หามาได้ หรือสิ่งของที่มีอยู่ให้ได้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า ควรรู้จักสงวนสิ่งของของสาธารณสมบัติ และทรัพยากรธรรมชาติอันเป็นสมบัติของส่วนรวม และความประหยัดเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่สำคัญในปัจจุบัน ดังนั้นควรฝึกให้นักเรียนมีวินัยในเรื่องของการประหยัด

สมจิตต์ สุวรรณวงศ์ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดสภาพการเสริมความคิดเชิงคุณธรรมสังคมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า การใช้การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูใช้คำถามเพื่อให้เด็กสะท้อนความรู้สึกและปัญหาของตนเอง ช่วยให้เด็กคิดหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองให้เป็นพฤติกรรมที่ไม่สร้างปัญหาแก่ตนเองและผู้อื่น ผู้วิจัยพบว่า การใช้การสื่อสารวิธีนี้กับเด็กที่ควบคุมตนเองได้สูงสามารถพัฒนาวินัยในตนเองได้มากกว่าเด็กที่ควบคุมตนเองได้ต่ำ

กรรณิการ์ พงศ์เลิศวุฒิ (2546: 65) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบละครสร้างสรรค์ต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบละครสร้าง ก่อนและระหว่างจัดกิจกรรมโดยเฉลี่ยรวมและจำแนกรายด้านในแต่ละช่วงสัปดาห์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และอัตราการเปลี่ยนแปลงระหว่างก่อนและระหว่างจัดกิจกรรมที่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา 8 สัปดาห์

ศศินันท์ นิลจันทร์ (2547: 55) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมเล่านิทานที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยในชุมชนแออัดคลองเตย พบว่า เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานในแต่ละช่วงสัปดาห์ระดับคะแนนพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองในด้านความรับผิดชอบ ความซื่อตรง การตรงต่อเวลา และการควบคุมตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรม สรุปได้ว่า การพัฒนาคุณธรรมนักเรียนปฐมวัยต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้การจัดประสบการณ์ โดยวิธีการสอนสอดแทรกกับวิธีการต่าง ๆ เช่น การเล่านิทาน การใช้คำถาม เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามที่ตั้งหวัง

2.3 ความต้องการในการพัฒนาคุณธรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการพัฒนาคุณธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย มีดังนี้

มาลีรัตน์ บุญอนันตบุตร (2549: 45) ได้ศึกษาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้จริยธรรมแบบ MCCP สำหรับเด็กปฐมวัย ให้ความเห็นว่าการส่งเสริมและปลูกฝังความเมตตากรุณาของเด็กปฐมวัยนั้นเป็นสิ่งสำคัญและมีผลดีต่อตัวเด็ก ซึ่งสามารถจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับเด็กได้เรียนรู้จริยธรรมความเมตตากรุณาโดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การนั่งสมาธิ การเล่านิทาน การเล่นเกม กิจกรรมกลุ่ม การเล่นตามมุม ให้เด็กได้รับและได้แสดงความเมตตากรุณาด้วยการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อ แบ่งปันกัน มีความสงสาร ใจดี ดังนั้นสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและเด็ก และการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมของครูที่สอดคล้องกับความต้องการและธรรมชาติของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กรู้จักแสดงความรัก ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ทำให้เด็กเรียนรู้ถึงการปรับตัว พุดจาไพเราะ ทำงานกับผู้อื่นได้ อันเป็นผลให้เกิดเป็นความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับเด็ก

ธิดิมา เรืองสกุล (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัย พบว่าผู้ปกครองมีความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยในด้าน ความซื่อสัตย์สุจริต ด้านวินัย ความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น ความมีเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความประหยัด และความเสียสละเพื่อส่วนรวมมีระดับความต้องการในเกณฑ์มาก

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านความต้องการในการพัฒนาคุณธรรม สรุปได้ว่า ความต้องการในการพัฒนาคุณธรรมสำหรับนักเรียนปฐมวัย จะต้องกระทำผ่านกระบวนการเรียนรู้ทั้งการจัดประสบการณ์ โดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การนั่งสมาธิ การเล่านิทาน การเล่นเกม กิจกรรมกลุ่ม การเล่นตามมุม เพื่อให้เกิดความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรมของเด็กปฐมวัยใน

ด้านต่าง ๆ เช่น ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านวินัย ความรับผิดชอบ ด้านความเกรงใจต่อผู้อื่น
ความมีเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความประหยัด และความเสียสละ ตามที่สังคม
มุ่งหวัง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยซึ่งประกอบด้วย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากร

ประชากร คือ ครูปฐมวัยที่สอนนักเรียนปฐมวัยปีที่ 1 และปฐมวัยปีที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มบุรพา จำนวน 195 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสำหรับครูปฐมวัย ผู้วิจัยมีวิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

2.2 สร้างแบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และระดับชั้นเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของครูปฐมวัย มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม
 พื้นฐาน 8 ประการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด
 มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายความว่า มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายความว่า มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายความว่า มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายความว่า มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายความว่า มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้
 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบความชัดเจนของภาษาและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยทำบันทึกเพื่อขอหนังสือขออนุญาตเพื่อตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยทำบันทึกเสนอสำนักบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขอ
 หนังสือขออนุญาตถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตบางกะปิ สำนักเขตบึงกุ่ม สำนักงานเขตสวนหลวง
 สำนักงานงานเขตคันนายาว สำนักงานเขตสะพานสูง และสำนักงานเขตวังทองหลาง และ
 ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 36 โรงเรียน เพื่อตอบแบบสอบถาม

3.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม

ผู้วิจัยส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเองและทางไปรษณีย์

3.3 ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
 ที่ได้รับคืนมาทุกฉบับ ปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์ คือ แบบสอบถามฉบับซึ่ง
 เป็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัย จากจำนวน 195 ฉบับ ได้รับจำนวน 185 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.87

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หาร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร : กลุ่มบูรพา จากกลุ่มประชากรจำนวน 185 คน ที่ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของครูปฐมวัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของครูปฐมวัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของครูปฐมวัย ที่ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ ดังปรากฏในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของครูปฐมวัย

สถานภาพของครูปฐมวัย	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	3	1.6
25 – 35 ปี	97	52.4
35 – 45 ปี	47	25.4
มากกว่า 45 ปี	38	20.5
รวม	185	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพของครูปฐมวัย	จำนวน	ร้อยละ
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	1.1
ปริญญาตรี	163	88.1
ปริญญาโท	18	9.7
สูงกว่าปริญญาโท	2	1.1
รวม	185	100.0
ประสบการณ์ในการสอน		
น้อยกว่า 5 ปี	31	16.8
5 – 10 ปี	95	51.4
11 – 15 ปี	22	11.9
16 – 20 ปี	9	4.9
20 ปีขึ้นไป	28	15.1
รวม	185	100.0
ระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน		
ปฐมวัยศึกษาปีที่ 1	92	49.7
ปฐมวัยศึกษาปีที่ 2	93	50.3
รวม	185	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ครูปฐมวัยส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 25 – 35 ปี (ร้อยละ 52.4) มีวุฒิปริญญาตรี (ร้อยละ 88.1) ประสบการณ์สอนอยู่ระหว่าง 5 -10 ปี (ร้อยละ 51.4) และปฏิบัติการสอนอยู่ในระดับชั้นปฐมวัยศึกษาปีที่ 2 (ร้อยละ 50.3)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย

โดยจำแนกตามสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ คือ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ ผลปรากฏดังตารางที่ 4.2 – 4.9

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย ในด้านความขยัน

ด้านความขยัน	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. สนทนากับเด็กเรื่องความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่ของตนเองอย่างจริงจัง สม่่าเสมอ มีความอดทน ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง	4.26	0.62	มาก
2. เล่านิทานเรื่องเกี่ยวกับ ความขยันหมั่นเพียร ให้เด็กฟังอย่าง สม่่าเสมอ	4.08	0.65	มาก
3. ให้เด็กตอบปัญหาพร้อมทั้งยกตัวอย่าง เรื่องความขยันหมั่นเพียรจนเกิดผลสำเร็จ เช่น การตั้งใจขยันทำงานอย่างจริงจัง	4.01	0.66	มาก
4. ร้องเพลง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียร	4.05	0.71	มาก
5. ให้เด็กเล่นบทบาทสมมติ เกี่ยวกับเรื่องความขยันหมั่นเพียร เช่น การตั้งใจทำงานจนสำเร็จ	3.82	0.71	มาก
6. ให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง จากการทำกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนเกี่ยวกับเรื่องความขยัน	4.16	0.62	มาก
7. การสังเกต การร่วมกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนเกี่ยวกับเรื่องความขยัน	4.14	0.65	มาก
8. เชิญวิทยากร ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องความขยันจนทำให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานเพื่อเป็นแบบอย่าง เช่น แม่ค้า พ่อค้า	3.06	0.98	ปานกลาง
9. ดู/ฟัง จากระายการ โทรทัศน์/วิทยุ รายการที่เกี่ยวกับความขยันของบุคคลอาชีพต่างๆ เช่น รายการสู้แล้วรวย	3.59	0.94	มาก
เฉลี่ยรวม	3.91	0.82	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ครูปฐมวัยมีการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในด้านความขยันให้กับเด็ก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ การสนทนากับเด็กเรื่องความ

ตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่ของตนเองอย่างจริงจัง สม่่าเสมอ มีความอดทน ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง ($\bar{x} = 4.26$) รองลงมา คือ การให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง จากการทำกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน เกี่ยวกับเรื่องความขยัน ($\bar{x} = 4.16$) และการสังเกต การร่วมกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนเกี่ยวกับเรื่องความขยัน ($\bar{x} = 4.14$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย ในด้านความประหยัด

ด้านความประหยัด	\bar{x}	SD.	ระดับการปฏิบัติ
1. สนทนากับเด็กเรื่องความประหยัด เช่น การเก็บออม การเก็บรักษาของใช้ส่วนตัว	4.55	0.56	มากที่สุด
2. เล่านิทานเกี่ยวกับเรื่องความประหยัด ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ	4.26	0.62	มาก
3. ให้เด็กตอบปัญหาพร้อมทั้งยกตัวอย่าง เรื่องการรู้จักประหยัดในชีวิตประจำวัน เช่น ไม่เปิดน้ำทิ้งหรือปิดน้ำทุกครั้งหลังใช้	4.34	0.62	มาก
4. ร้องเพลง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความประหยัด	4.00	0.69	มาก
5. ให้เด็กเล่นบทบาทสมมติ เกี่ยวกับเรื่องความประหยัด เช่น การใช้ของใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การเก็บออม	3.95	0.69	มาก
6. ให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง จากการทำกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน เกี่ยวกับเรื่องความประหยัด เช่น การฝากเงินในธนาคาร โรงเรียน	4.19	0.77	มาก
7. การสังเกต การร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความประหยัด	4.12	0.68	มาก
8. เชิญวิทยากร ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องความประหยัด เช่น การนำเศษวัสดุต่างๆ มาประดิษฐ์สิ่งต่างๆ กลับมาใช้ใหม่	3.46	0.89	ปานกลาง
9. ดู/ฟัง จากรายการโทรทัศน์/วิทยุ รายการที่เกี่ยวกับความประหยัดของบุคคลอาชีพต่างๆ	3.76	0.88	มาก
10. สาธิต เรื่องเกี่ยวกับเรื่องความประหยัด เช่น การปิดน้ำปิดไฟหลังเลิกใช้แล้ว	4.37	0.67	มาก
เฉลี่ยรวม	4.10	0.77	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ครูปฐมวัยมีการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในด้านความประหยัดให้กับเด็ก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ สนทนากับเด็กเรื่องความประหยัด เช่น การเก็บออม การเก็บรักษาของใช้ส่วนตัว ($\bar{x} = 4.55$) รองลงมา คือ สาธิต เรื่อง

เกี่ยวกับเรื่องความประหยัด เช่น การปิดน้ำปิดไฟหลังเลิกใช้แล้ว ($\bar{x} = 4.37$) และให้เด็กตอบปัญหาพร้อมทั้งยกตัวอย่าง เรื่องการรู้จักประหยัดในชีวิตประจำวัน เช่น ไม่เปิดน้ำทิ้งหรือปิดน้ำทุกครั้งหลังใช้ ($\bar{x} = 4.34$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย ในด้านความซื่อสัตย์

ด้านความซื่อสัตย์	\bar{x}	SD.	ระดับการปฏิบัติ
1. สนทนากับเด็กเรื่องความซื่อสัตย์ เช่นการตรงต่อเวลา การรับรู้หน้าที่ของตนเองปฏิบัติอย่างเต็มที่และถูกต้อง การไม่คดโกง	4.46	0.56	มาก
2. เล่านิทานเกี่ยวกับเรื่องความซื่อสัตย์ ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ	4.31	0.62	มาก
3. ให้เด็กยกตัวอย่าง เรื่องความซื่อสัตย์ในชีวิตประจำวัน เช่น การตรงต่อเวลา การไม่ใช้เล่ห์กลคดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งผลดีและผลเสีย	4.23	0.65	มาก
4. ร้องเพลง/ท่องคำคล้องจอง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความซื่อสัตย์	4.09	0.66	มาก
5. ให้เด็กเล่นบทบาทสมมติ เกี่ยวกับเรื่องความซื่อสัตย์ เช่นการรู้หน้าที่ของตนเอง การตรงต่อเวลา	3.92	0.71	มาก
6. ให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง จากการทำกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนเกี่ยวกับเรื่องความซื่อสัตย์ เช่น การนำของผู้อื่นมาเป็นของเรา	4.17	0.68	มาก
7. การสังเกต การร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความซื่อสัตย์ เช่น การร่วมกิจกรรมกลุ่ม การเล่นเสรี การเล่นกลางแจ้ง	4.28	0.60	มาก
8. ดูฟัง จากรายการ โทรทัศน์/วิทยุ รายการหรือข่าว ที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ของบุคคลอาชีพต่างๆ เช่น แท็กซี่เก็บของได้นำคืนเจ้าของ	3.95	0.79	มาก
เฉลี่ยรวม	4.18	0.69	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ครูปฐมวัยมีการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในด้านความซื่อสัตย์ให้กับเด็ก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่ง 3 อันดับแรก คือ การสนทนากับเด็กเรื่องความซื่อสัตย์ เช่นการตรงต่อเวลา การรับรู้หน้าที่ของตนเองปฏิบัติอย่างเต็มที่และถูกต้อง การไม่คดโกง ($\bar{x} = 4.46$) รองลงมา คือ การเล่านิทานเกี่ยวกับเรื่องความซื่อสัตย์ ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.31$) และ การสังเกต การร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความซื่อสัตย์ เช่น การร่วมกิจกรรมกลุ่ม การเล่นเสรี การเล่นกลางแจ้ง ($\bar{x} = 4.28$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย ในด้านความมีวินัย

ด้านความมีวินัย	\bar{x}	SD.	ระดับการปฏิบัติ
1. สนทนากับเด็กเรื่องความมีวินัย เช่น การปฏิบัติตามกฎและระเบียบของโรงเรียน ต่อตนเองและสังคม	4.51	0.57	มากที่สุด
2. เล่านิทาน เกี่ยวกับเรื่องความวินัย ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ	4.28	0.61	มาก
3. ให้เด็กยกตัวอย่าง เรื่องความมีวินัยที่ควรปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เช่น การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	4.42	0.57	มาก
4. ร้องเพลง/ท่องคำคล้องจอง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความมีวินัย	4.10	0.65	มาก
5. ให้เด็กเล่นบทบาทสมมติเกี่ยวกับเรื่องความมีวินัย เช่น การเข้าแถวซื้ออาหาร	4.19	0.71	มาก
6. ให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง จากการทำกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนเกี่ยวกับเรื่องความมีวินัย เช่น การปฏิบัติตามกฎและระเบียบโรงเรียนอย่างเคร่งครัด	4.33	0.60	มาก
7. การสังเกต การร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความมีวินัยในตนเองและส่วนรวม	4.29	0.58	มาก
8. ดู จากระายการโทรทัศน์ ที่เกี่ยวกับความมีวินัย เช่น โรงเรียนตัวอย่างที่รักษากฎและระเบียบวินัย	3.92	0.74	มาก
9. สานิต เรื่องเกี่ยวกับความมีวินัย เช่น วิธีการปฏิบัติตามกฎและระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ของโรงเรียน เช่น การเดินขึ้นลงบันได การเข้าแถวซื้ออาหาร	4.28	0.59	มาก
10. เชิญวิทยากร ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัยและเหมาะสมกับวัย	3.51	0.94	มาก
เฉลี่ยรวม	4.19	0.72	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ครูปฐมวัยมีการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในด้านความมีวินัยให้กับเด็ก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดกิจกรรมที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ การสนทนากับเด็กเรื่องความมีวินัย เช่น การปฏิบัติตามกฎและระเบียบของโรงเรียน ต่อตนเองและสังคม ($\bar{x} = 4.51$) รองลงมาคือ ให้เด็กยกตัวอย่าง เรื่องความมีวินัยที่ควรปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เช่น การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ($\bar{x} = 4.42$) และฝึกปฏิบัติจริง จากการทำกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนเกี่ยวกับเรื่องความมีวินัย เช่น การปฏิบัติตามกฎและระเบียบโรงเรียนอย่างเคร่งครัด ($\bar{x} = 4.33$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย ในด้านความสุภาพ

ด้านความสุภาพ	\bar{x}	SD.	ระดับการปฏิบัติ
1. สนทนากับเด็กเรื่องความสุภาพ เช่น การมีสัมมาคารวะมีกิริยามารยาทที่งดงามเหมาะสม	4.48	0.60	มาก
2. เล่านิทาน เกี่ยวกับเรื่องความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ	4.28	0.61	มาก
3. ให้เด็กยกตัวอย่าง ผู้ที่มีความสุภาพอ่อนโยนที่ควรปฏิบัติตามเป็นตัวอย่างที่ดี เช่น การไหว้ครู การไหว้ผู้ใหญ่	4.43	0.66	มาก
4. ร้องเพลง/ท่องคำคล้องจอง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสุภาพ	4.14	0.71	มาก
5. ให้เด็กเล่นบทบาทสมมติ เกี่ยวกับเรื่องความสุภาพ เช่น การไม่ก้าวร้าว รุนแรง การพูดจาไพเราะน่าฟัง	4.13	0.67	มาก
6. ให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง จากการทำกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับเรื่องความสุภาพ อ่อนโยน เช่น การวางตนให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทยตามกาลเทศะ	4.26	0.71	มาก
7. การสังเกต กิริยาท่าทางที่แสดงออกถึงความสุภาพเรียบร้อยของเด็ก ในการร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น การไหว้ครู	4.38	0.68	มาก
8. ดู จากระายการโทรทัศน์ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้มีความสุภาพ อ่อนโยนที่เหมาะสมสำหรับเด็ก เช่น การวางตนให้เหมาะสมถูกต้อง	3.91	0.80	มาก
9. สาธิต วิธีการปฏิบัติตนให้มีความสุภาพอ่อนโยนทั้งทางวาจาและท่าทางให้ถูกต้องเหมาะสมกับวัย	4.17	0.67	มาก
10. เชิญวิทยากร ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับการปฏิบัติตนให้มีความสุภาพอ่อนโยน เรียบร้อย มีกิริยามารยาทดีงามมีสัมมาคารวะ เช่น การไหว้ที่ถูกต้อง	3.66	0.97	มาก
เฉลี่ยรวม	4.18	0.75	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ครูปฐมวัยมีการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในด้านความสุภาพให้กับเด็ก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่ง 3 อันดับแรก คือ การสนทนากับเด็กเรื่องความสุภาพ เช่น การมีสัมมาคารวะมีกิริยามารยาทที่งดงามเหมาะสม ($\bar{x} = 4.48$) รองลงมา คือ การให้เด็กยกตัวอย่าง ผู้ที่มีความสุภาพอ่อนโยนที่ควรปฏิบัติตามเป็นตัวอย่างที่ดี เช่น การไหว้

ครู การไหว้ผู้ใหญ่ ($\bar{x} = 4.43$) และ การสังเกต กิริยาท่าทางที่แสดงออกถึงความสุภาพเรียบร้อยของเด็กในการร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น การไหว้ครู ($\bar{x} = 4.38$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย ในด้านความสะอาด

ด้านความสะอาด	\bar{x}	SD.	ระดับการปฏิบัติ
1. สนทนากับเด็กเรื่องความสะอาดทั้งต่อตนเองและต่อส่วนรวม เช่น การรักษาร่างกายแต่งตัวให้สะอาดเรียบร้อย ที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อม สะอาดถูกสุขลักษณะที่ดี	4.51	0.61	มากที่สุด
2. เล่านิทาน เกี่ยวกับเรื่องความสะอาดทั้งร่างกาย จิตใจ และ สภาพแวดล้อม ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอและปฏิบัติตามได้	4.28	0.64	มาก
3. ให้เด็กยกตัวอย่าง ผู้ที่มีความสะอาดในด้านต่างๆ ที่ควรปฏิบัติตาม เป็นตัวอย่างที่ดี เช่น เรื่องการแต่งกายเนื้อตัวสะอาดดูดี บ้านที่ถูก สุขลักษณะ ผู้ที่มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส	4.27	0.65	มาก
4. ร้องเพลง/ท่องคำคล้องจอง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องความสะอาดทั้ง ภายใจ และสภาพแวดล้อม	4.15	0.62	มาก
5. ให้เด็กเล่นบทบาทสมมติ เรื่องเกี่ยวกับความสะอาดทั้งกาย ใจ และ สภาพแวดล้อม เช่น บ้านที่มีสุขลักษณะที่ดี สะอาด เรียบร้อยน่าอยู่	4.06	0.73	มาก
6. ให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง จากการทำกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับเรื่องความสะอาด เช่น การเก็บขยะ การแต่งกายให้สะอาด	4.37	0.63	มาก
7. การสังเกต การแสดงออกในเรื่องความสะอาดในการร่วมกิจกรรม ต่างๆ เช่น การรักษาความสะอาดในโรงเรียนและในห้องเรียน	4.37	0.61	มาก
8. ดู จากรายการ โทรทัศน์ ตัวอย่างรายการที่ส่งเสริมเกี่ยวกับเรื่องการรักษาความสะอาด	3.86	0.77	มาก
9. สานิต วิธีการปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่รักความสะอาด เช่น การร่วม รักษาสิ่งแวดล้อม ได้อย่างถูกต้องตามสุขลักษณะ	4.12	0.67	มาก
เฉลี่ยรวม	4.22	0.68	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ครูปฐมวัยมีการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในด้านความสะอาดให้กับเด็ก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ สนทนากับเด็กเรื่องความสะอาดทั้งต่อตนเองและต่อส่วนรวม เช่น การรักษาร่างกายแต่งตัวให้สะอาดเรียบร้อย ที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อมสะอาดถูก

สุขลักษณะที่ดี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.51$) รองลงมา คือ การสังเกต การแสดงออกในเรื่องความสะอาดในการร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น การรักษาความสะอาดในโรงเรียนและในห้องเรียนและการฝึกปฏิบัติจริง จากการทำกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับเรื่องความสะอาด เช่น การเก็บขยะ การแต่งกายให้สะอาด ($\bar{x} = 4.37$) และ เล่นิทาน เกี่ยวกับเรื่องความสะอาดทั้งร่างกาย จิตใจ และสภาพแวดล้อม ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอและปฏิบัติตามได้ ($\bar{x} = 4.28$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย ในด้านความสามัคคี

ด้านความสามัคคี	\bar{x}	SD.	ระดับการปฏิบัติ
1. สนทนากับเด็กเรื่องความสามัคคี รักกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น การร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่มต้องช่วยกันทำงานจึงจะสำเร็จและทันตามเวลาที่กำหนด	4.49	0.59	มาก
2. เล่นิทาน เกี่ยวกับเรื่องความสามัคคี ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ เช่น เรื่องเกี่ยวกับการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน	4.34	0.61	มาก
3. ให้เด็กยกตัวอย่าง เรื่องเกี่ยวกับความสามัคคีร่วมมือกันในการทำกิจกรรมงานต่างๆ เช่นการช่วยกันแก้ปัญหาให้สำเร็จ	4.30	0.65	มาก
4. ร้องเพลง/ท่องคำคล้องจอง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสามัคคี เช่นการรักใคร่ปรองดองกัน ความมีเหตุผล	4.12	0.66	มาก
5. ให้เด็กเล่นบทบาทสมมติ เกี่ยวกับเรื่องความสามัคคี เช่น การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน	4.06	0.69	มาก
6. ให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง ร่วมทำกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับเรื่องความสามัคคี เช่น ผู้นำและผู้ตามที่ดี	4.34	0.60	มาก
7. การสังเกต การที่แสดงออกถึงความสามัคคีของเด็กในการร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น การทำงานกลุ่ม	4.31	0.64	มาก
8. ดู/ฟัง จากระายการ โทรทัศน์/วิทยุ ที่เกี่ยวกับเรื่องความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เป็นผู้ที่เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อตน เป็นต้น	3.92	0.81	มาก
9. สาธิต วิธีการปฏิบัติตนให้มีความรักสามัคคีกันให้ถูกต้องเหมาะสมกับวัย เช่น การไม่เอาเปรียบซึ่งกันและกัน ขอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.10	0.75	มาก
เฉลี่ยรวม	4.22	0.68	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ครูปฐมวัยมีการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในด้านความสามัคคีให้กับเด็ก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่ง 3 อันดับแรก คือ การสนทนากับเด็กเรื่องความสามัคคี รักกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น การร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่มต้องช่วยกันทำงานจึงจะสำเร็จและทันตามเวลาที่กำหนด ($\bar{x} = 4.49$) รองลงมา คือ การเล่านิทานเกี่ยวกับเรื่องความสามัคคี ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ เช่น เรื่องเกี่ยวกับการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และการให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง ร่วมทำกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับเรื่องความสามัคคี เช่น ผู้นำและผู้ตามที่ดี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 4.34$) และการสังเกต การที่แสดงออกถึงความสามัคคีของเด็กในการร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น การทำงานกลุ่ม ($\bar{x} = 4.31$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย ในด้านความมีน้ำใจ

ด้านความมีน้ำใจ	\bar{x}	SD.	ระดับการปฏิบัติ
1. สนทนา กับเด็กเรื่องความมีน้ำใจ เช่น ทำตนเป็นผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น	4.43	0.63	มาก
2. เล่านิทาน ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องความมีน้ำใจ ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ เช่น เรื่องเกี่ยวกับการรู้จักแบ่งปัน การเป็นผู้เสียสละ การช่วยเหลือสังคม เป็นต้น	4.44	1.49	มาก
3. ให้เด็กยกตัวอย่าง เรื่องเกี่ยวกับความมีน้ำใจ การเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม การแบ่งปัน	4.37	1.00	มาก
4. ร้องเพลง/ท่องคำคล้องจองที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความมีน้ำใจช่วยเหลือแบ่งปันซึ่งกันและกัน มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	4.09	0.61	มาก
5. ให้เด็กเล่นบทบาทสมมติ เกี่ยวกับเรื่องความมีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูลกัน	4.05	0.65	มาก
6. ให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง จากการทำกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับเรื่องความมีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เห็นอกเห็นใจกัน	4.29	0.61	มาก
7. การสังเกต การกิริยาท่าทางที่แสดงออกถึงความมีน้ำใจของเด็กในการร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงานต่างๆที่ได้รับมอบหมาย	4.23	0.62	มาก

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ด้านความมีน้ำใจ	\bar{x}	SD.	ระดับการปฏิบัติ
8. ดู/ฟัง จากระายการโทรทัศน์/วิทยุ ที่เกี่ยวกับเรื่องความมีน้ำใจ อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยร่างกาย หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน	3.97	0.72	มาก
9. สาธิต วิธีการปฏิบัติตนเรื่องเกี่ยวกับความมีน้ำใจต่อผู้อื่น คอยช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน	4.13	0.64	มาก
เฉลี่ยรวม	4.22	0.84	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ครูปฐมวัยมีการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในด้านความมีน้ำใจให้กับเด็ก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่ง 3 อันดับแรก คือ การเล่านิทาน ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องความมีน้ำใจ ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ เช่น เรื่องเกี่ยวกับการรู้จักแบ่งปัน การเป็นผู้เสียสละ การช่วยเหลือสังคม เป็นต้น ($\bar{x} = 4.44$) รองลงมา คือ การสนทนา กับเด็กเรื่องความมีน้ำใจ เช่น ทำตนเป็นผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น ($\bar{x} = 4.43$) และ การให้เด็กยกตัวอย่าง เรื่องเกี่ยวกับความมีน้ำใจ การเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม การแบ่งปัน เป็นต้น ($\bar{x} = 4.37$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการจัดประสบการณ์เพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย

โดยจำแนกตามสภาพปัญหาการจัดประสบการณ์เพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ คือ ปัญหาในด้านนโยบายและหลักสูตร ปัญหาด้านกิจกรรม ปัญหาด้านสื่อวัสดุและอุปกรณ์ ปัญหาด้านการนิเทศและการประเมินผล และปัญหาด้านบุคลากร ของครูปฐมวัย ผลปรากฏดังตารางที่ 4.10 – 4.14

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาการจัดประสบการณ์เพื่อปลูกฝัง
คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย ในด้านนโยบายและหลักสูตร

ปัญหาด้านนโยบายและหลักสูตร	\bar{x}	SD.	ระดับการปฏิบัติ
1. โรงเรียนจัดอบรม ประชุมชี้แจงบุคลากรในสถานศึกษาเรื่อง หลักสูตรที่เน้นคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.19	1.11	ปานกลาง
2. โรงเรียนจัดประชุมชี้แจงแก่ผู้ปกครองในสถานศึกษาเรื่องหลักสูตรที่เน้นคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.11	1.12	ปานกลาง
3. โรงเรียนสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษาเน้นคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.25	1.18	ปานกลาง
4. โรงเรียนส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานต่างๆ ด้านการจัดทำหลักสูตรเน้นคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.18	1.16	ปานกลาง
5. โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.17	1.14	ปานกลาง
6. โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในการจัดการเรียนที่เน้นคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.15	1.07	ปานกลาง
7. โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตร 8 ประการ ให้สอดคล้องกับหลักสูตร	3.24	1.09	ปานกลาง
8. โรงเรียนจัดให้มีการสนทนา แลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดทำหลักสูตรที่เน้นคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ กับหน่วยงานอื่น	3.11	1.07	ปานกลาง
9. การติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายที่จัดประสบการณ์เกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ จากสื่อต่างๆ	3.18	1.06	ปานกลาง
10. การกำหนดวิสัยทัศน์หลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.18	1.21	ปานกลาง
11. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.23	1.16	ปานกลาง
12. การวิเคราะห์หลักสูตรที่มุ่งเน้นคุณธรรม 8 ประการ	3.20	1.15	ปานกลาง
13. การกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อมุ่งเน้นด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.23	1.13	ปานกลาง
14. การจัดทำกำหนดสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นเรื่องคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เหมาะสมกับวัยวุฒิภาวะและความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.28	1.15	ปานกลาง
15. การจัดโครงสร้างหลักสูตรแต่ละชั้นที่มุ่งเน้นด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ชั้นอนุบาล 1 และชั้นอนุบาล 2	3.26	1.21	ปานกลาง
16. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.10	1.05	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.19	1.13	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ครูปฐมวัยมีปัญหาในการปฏิบัติเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในด้านนโยบายและหลักสูตร ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติทุกข้อในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่ง 3 อันดับแรกคือ ปัญหาในการจัดทำกำหนดสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นเรื่องคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เหมาะสมกับ วิทยุภาวะและความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{x} = 3.28$) รองลงมา คือ ปัญหาในการจัดโครงสร้าง หลักสูตรแต่ละชั้นที่มุ่งเน้นด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ชั้นอนุบาล 1 และชั้นอนุบาล 2 ($\bar{x} = 3.26$) และ ปัญหาในการให้โรงเรียนสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา เน้นคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ($\bar{x} = 3.25$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาการจัดประสบการณ์เพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย ในด้านการจัดประสบการณ์

ปัญหาด้านการจัดประสบการณ์	\bar{x}	SD.	ระดับการปฏิบัติ
1. การสอนโดยวิธีการสนทนา เช่น เรื่องระเบียบวินัย	3.26	1.28	ปานกลาง
2. การตั้งคำถามกับนักเรียน เช่น เรื่องความสามัคคี	3.29	1.22	ปานกลาง
3. การอธิบายเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.22	1.17	ปานกลาง
4. การจัดข้อความบนกระดานให้นักเรียนอ่านตาม	3.12	1.12	ปานกลาง
5. การสอนจากหนังสือ เช่น เรื่องความสะอาด	3.16	1.21	ปานกลาง
6. การอ่านหนังสือให้นักเรียนฟัง เกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.13	1.19	ปานกลาง
7. การสาธิตกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.10	1.13	ปานกลาง
8. การทดลองกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.07	1.15	ปานกลาง
9. การให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.11	1.07	ปานกลาง
10. การสร้างสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.07	1.07	ปานกลาง
11. การแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.07	1.12	ปานกลาง
12. การร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมอภิปรายเรื่องคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.14	1.14	ปานกลาง
13. การเชิญวิทยากรร่วมสอนด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.03	1.03	ปานกลาง
14. การใช้ภาพประกอบการสอนเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.15	1.15	ปานกลาง
15. การร้องเพลง/ ท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.11	1.08	ปานกลาง
16. การเล่นนิทานด้วยวิธีการเทคนิคต่างๆที่ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการเล่า	3.11	1.16	ปานกลาง
17. การยกตัวอย่างข่าว, เหตุการณ์ปัจจุบันจากหนังสือพิมพ์วิทยุ และโทรทัศน์ เกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.13	1.14	ปานกลาง
18. การร่วมหาปัญหาเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.10	0.99	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.13	1.14	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ครูปฐมวัยมีปัญหาในการปฏิบัติเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในด้านการจัดประสบการณ์ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติทุกข้อในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่ง 3 อันดับแรก คือ ปัญหาในการตั้งคำถามกับนักเรียน เช่น เรื่องความสามัคคี ($\bar{x} = 3.29$) รองลงมา คือ ปัญหาในการสอนโดยวิธีการสนทนา เช่น เรื่องระเบียบวินัย ($\bar{x} = 3.26$) และ ปัญหาในการอธิบายเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ($\bar{x} = 3.22$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาการจัดประสบการณ์เพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย ในด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์

ปัญหาด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์	\bar{x}	SD.	ระดับการปฏิบัติ
1. การวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.24	1.03	ปานกลาง
2. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ภายในสถานศึกษา	3.18	1.09	ปานกลาง
3. การวางแผนจัดหา สื่อ นวัตกรรมและอุปกรณ์ทางการศึกษาเพื่อสนับสนุน การจัดประสบการณ์ด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.20	1.06	ปานกลาง
4. การผลิตสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่เน้นด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.17	1.06	ปานกลาง
5. การมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน ในการจัดหาสื่อที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์	3.19	1.01	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.19	1.05	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ครูปฐมวัยมีปัญหาในการปฏิบัติเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติทุกข้อในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่ง 3 อันดับแรก คือ ปัญหาในการวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ($\bar{x} = 3.24$) รองลงมา คือ ปัญหาในการวางแผนจัดหา สื่อ นวัตกรรมและอุปกรณ์ทางการศึกษาเพื่อสนับสนุน การจัดประสบการณ์ด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ($\bar{x} = 3.20$) และ ปัญหาในการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน ในการจัดหาสื่อที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์ ($\bar{x} = 3.19$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาการจัดประสบการณ์เพื่อปลูกฝัง
คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย ในด้านการนิเทศและการประเมินผล

ปัญหาด้านการนิเทศและการประเมินผล	\bar{x}	SD.	ระดับการปฏิบัติ
1. การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามผล และประเมินผล	3.26	1.15	ปานกลาง
2. การประชุมชี้แจงกระบวนการนิเทศกำกับติดตาม ประเมินผล ครู และบุคลากร	3.21	1.03	ปานกลาง
3. การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการนิเทศให้ชัดเจน	3.17	1.07	ปานกลาง
4. วิธีการและบุคคลที่ทำหน้าที่ในการนิเทศมีความเหมาะสม	3.17	1.05	ปานกลาง
5. การรายงานผลการดำเนินการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ	3.18	1.04	ปานกลาง
6. การวัดผล ประเมินผลนักเรียนยึดหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	3.13	1.08	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.19	1.07	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ครูปฐมวัยมีปัญหาในการปฏิบัติเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในด้านการนิเทศและการประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติทุกข้อในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่ง 3 อันดับแรก คือ ปัญหาในการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามผล และประเมินผล ($\bar{x} = 3.26$) รองลงมา คือ ปัญหาในการประชุมชี้แจงกระบวนการนิเทศกำกับติดตาม ประเมินผล ครู และบุคลากร ($\bar{x} = 3.21$) และ ปัญหาในการรายงานผลการดำเนินการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 3.18$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาการจัดประสบการณ์เพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย ในด้านบุคลาการ

ปัญหาด้านบุคลาการ	\bar{x}	SD.	ระดับการปฏิบัติ
1. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ และมองไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	2.76	1.13	ปานกลาง
2. บุคลากรที่สอนระดับปฐมวัยขาดการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน	2.55	1.23	ปานกลาง
3. บุคลากรที่สอนระดับปฐมวัยขาดความสามารถในการคิดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	2.58	1.18	ปานกลาง
4. บุคลากรที่สอนระดับปฐมวัยมีไม่เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน	2.76	1.21	ปานกลาง
5. บุคลากรที่สอนระดับปฐมวัยขาดประสบการณ์ในการสอน	2.50	1.19	ปานกลาง
6. บุคลากรที่สอนระดับปฐมวัยขาดเทคนิควิธีการสอนเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	2.55	1.15	ปานกลาง
7. บุคลากรที่สอนระดับปฐมวัยขาดความร่วมมือกันในการประชุมปรึกษาหารือวางแผนกันในการคิดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	2.65	1.17	ปานกลาง
8. บุคลากรที่สอนในระดับปฐมวัยขาดงาน/ ว่างงานบ่อย ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการจัดกิจกรรม	2.29	1.23	น้อย
9. ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชนในการจัดกิจกรรม	2.62	1.21	ปานกลาง
10. ขาดความร่วมมือจากสื่อสารมวลชนและองค์กรต่างๆในการส่งเสริมด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เช่น การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์	2.77	1.27	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	2.60	1.20	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ครูปฐมวัยมีปัญหาในการปฏิบัติเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในด้านบุคลาการ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติที่อยู่ในระดับปานกลาง 3 อันดับแรก คือ ปัญหาในเรื่องการขาดความร่วมมือจากสื่อสารมวลชนและองค์กรต่างๆในการส่งเสริมด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เช่น การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ ($\bar{x} = 2.77$) รองลงมา คือ ปัญหาในเรื่องที่บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ และมองไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ และบุคลากรที่สอนระดับปฐมวัยศึกษาไม่เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 2.76$) และ ปัญหาในเรื่องบุคลากรที่สอนระดับปฐมวัยศึกษาขาดความร่วมมือกันในการประชุมปรึกษาหารือวางแผนกันในการคิดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ($\bar{x} = 2.65$) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 ศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของครูปฐมวัยสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา

1.1.2 เพื่อศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของครูปฐมวัยสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร คือ ครูปฐมวัยที่สอนนักเรียนปฐมวัยชั้นปีที่ 1 และปฐมวัยชั้นปีที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา จำนวน 195 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดประสบการณ์เพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในด้านนโยบายและหลักสูตร การจัดประสบการณ์ สื่อวัสดุและอุปกรณ์ การนิเทศและการประเมินผล และบุคลากร ของครูปฐมวัย

1.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล หาร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ผลการวิจัย

2.1 สถานภาพข้อมูลเกี่ยวกับครูระดับปฐมวัย ครูระดับปฐมวัยส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 25 – 35 ปี มีวุฒิปริญญาตรี ประสบการณ์สอนอยู่ระหว่าง 5 -10 ปี และปฏิบัติการสอนอยู่ในระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 2

2.2 ผลการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรม 8 ประการ ของครูระดับปฐมวัย พบว่า ระดับการปฏิบัติการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยจำแนกตามคุณธรรมในแต่ละด้าน คือ ด้านความขยัน ด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีวินัย ด้านความสุภาพ ด้านความสะอาด ด้านความสามัคคี และด้านความมีน้ำใจ มีดังนี้ คือ

2.2.1 ในด้านความขยัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดกิจกรรมที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ การสนทนากับเด็กเรื่องความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่ของตนเองอย่างจริงจัง สม่่าเสมอ มีความอดทน ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง รองลงมา คือ การให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง จากการทำกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนเกี่ยวกับเรื่องความขยัน และการสังเกต การร่วมกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนเกี่ยวกับเรื่องความขยัน ตามลำดับ

2.2.2 ในด้านความประหยัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดกิจกรรมที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ การสาธิต เรื่องเกี่ยวกับเรื่องความประหยัด เช่น การปิดน้ำปิดไฟหลังเลิกใช้แล้ว รองลงมา คือ การให้เด็กตอบปัญหาพร้อมทั้งยกตัวอย่าง เรื่องการรู้จักประหยัดในชีวิตประจำวัน เช่น ไม่เปิดน้ำทิ้งหรือปิดน้ำทุกครั้งหลังใช้ และเล่านิทานเกี่ยวกับเรื่องความประหยัด ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ) ตามลำดับ

2.2.3 ในด้านความซื่อสัตย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมในด้านนี้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่ง 3 อันดับแรก คือ การสนทนากับเด็กเรื่องความซื่อสัตย์ เช่นการตรงต่อเวลา การรับรู้หน้าที่ของตนเองปฏิบัติอย่างเต็มที่และถูกต้อง การไม่คดโกง รองลงมา คือ การเล่านิทานเกี่ยวกับเรื่องความซื่อสัตย์ ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ และการสังเกต การร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความซื่อสัตย์ เช่น การร่วมกิจกรรมกลุ่ม การเล่นเกม การเล่นเกมกลางแจ้ง ตามลำดับ

2.2.4 ในด้านความมีวินัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดกิจกรรมที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ การให้เด็กยกตัวอย่าง เรื่องความมีวินัยที่ควรปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เช่น การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน รองลงมา คือ การให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง จากการทำกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนเกี่ยวกับเรื่องความมีวินัย เช่น การปฏิบัติตามกฎและระเบียบโรงเรียนอย่างเคร่งครัด และการสังเกต การร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความมีวินัยในตนเองและส่วนรวม ตามลำดับ

2.2.5 ในด้านความสุภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่ง 3 อันดับแรก คือ การสนทนากับเด็กเรื่องความสุภาพ เช่น การมีสัมมาคารวะมีกิริยามารยาทที่งดงามเหมาะสม รองลงมา คือ การให้เด็กยกตัวอย่าง ผู้ที่มีความสุภาพอ่อนโยนที่ควรปฏิบัติตามเป็นตัวอย่างที่ดี เช่น การไหว้ครู การไหว้

ผู้ใหญ่ และ การสังเกต กิริยาท่าทางที่แสดงออกถึงความสุภาพเรียบร้อยของเด็กในการร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น การไหว้ครู ตามลำดับ

2.2.6 ในด้านความสะอาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ ให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง จากการทำกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับเรื่องความสะอาด เช่น การเก็บขยะ การแต่งกายให้สะอาด และการสังเกต การแสดงออกในเรื่องความสะอาดในการร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น การรักษาความสะอาดในโรงเรียน และในห้องเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน รองลงมา คือ การเล่านิทาน เกี่ยวกับเรื่องความสะอาดทั้งร่างกาย จิตใจ และสภาพแวดล้อม ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอและปฏิบัติตามได้ และ การให้เด็กยกตัวอย่าง ผู้ที่มีความสะอาดในด้านต่างๆ ที่ควรปฏิบัติตาม เป็นตัวอย่างที่ดี เช่น เรื่องการแต่งกาย เนื้อตัวสะอาดดูดี บ้านที่ถูกละเลย ผู้ที่มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส ตามลำดับ

2.2.7 ในด้านความสามัคคี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่ง 3 อันดับแรก คือ การสนทนากับเด็กเรื่องความสามัคคี รักกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น การร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่มต้องช่วยกันทำงานจึงจะสำเร็จและทันตามเวลาที่กำหนด รองลงมา คือ การเล่านิทาน เกี่ยวกับเรื่องความสามัคคี ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ เช่น เรื่องเกี่ยวกับการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และการให้เด็กฝึกปฏิบัติจริงร่วมทำกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับเรื่องความสามัคคี เช่น ผู้นำและผู้ตามที่ดี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และการสังเกต การที่แสดงออกถึงความสามัคคีของเด็กในการร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น การทำงานกลุ่มตามลำดับ

2.2.8 ในด้านความมีน้ำใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่ง 3 อันดับแรก คือ การเล่านิทาน ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องความมีน้ำใจ ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ เช่น เรื่องเกี่ยวกับการรู้จักแบ่งปัน การเป็นผู้เสียสละ การช่วยเหลือสังคม เป็นต้น รองลงมา คือ การสนทนา กับเด็กเรื่องความมีน้ำใจ เช่น ทำตนเป็นผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น และ การให้เด็กยกตัวอย่าง เรื่องเกี่ยวกับความมีน้ำใจ การเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม การแบ่งปัน เป็นต้น ตามลำดับ

2.3 ผลการศึกษาปัญหาการจัดประสบการณ์เพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของคุรุระดับปฐมวัย พบว่า ระดับปัญหาในการปฏิบัติการจัดประสบการณ์เพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยจำแนกตามปัญหาในแต่ละด้าน คือ ในด้านนโยบายและหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อวัสดุและอุปกรณ์ ด้านการนิเทศและการประเมินผล และด้านบุคลากร มีดังนี้ คือ

2.3.1 ด้านนโยบายและหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติทุกข้อในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่ง 3 อันดับแรก คือ ปัญหาในการจัดทำกำหนดสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นเรื่องคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เหมาะสมกับวัยวุฒิภาวะและความแตกต่างระหว่างบุคคล รองลงมา คือ ปัญหาในการจัดโครงสร้างหลักสูตรแต่ละชั้นที่มุ่งเน้นด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ชั้นอนุบาล 1 และชั้นอนุบาล 2 และ ปัญหาในการให้โรงเรียนสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษาเน้นคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ตามลำดับ

2.3.2 ด้านการจัดประสบการณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติทุกข้อในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่ง 3 อันดับแรก คือ ปัญหาในการตั้งคำถามกับนักเรียน เช่น เรื่องความสามัคคี รองลงมา คือ ปัญหาในการสอนโดยวิธีการสนทนา เช่น เรื่องระเบียบวินัย และ ปัญหาในการอธิบายเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ตามลำดับ

2.3.3 ด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติทุกข้อในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่ง 3 อันดับแรก คือ ปัญหาในการวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ รองลงมา คือ ปัญหาในการวางแผนจัดหา สื่อ นวัตกรรมและอุปกรณ์ทางการศึกษาเพื่อสนับสนุน การจัดประสบการณ์ด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ และ ปัญหาในการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน ในการจัดหาสื่อที่สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์ ตามลำดับ

2.3.4 ด้านการนิเทศและการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติทุกข้อในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่ง 3 อันดับแรก คือ ปัญหาในการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามผล และประเมินผล รองลงมา คือ ปัญหาในการประชุมชี้แจงกระบวนการนิเทศกำกับติดตาม ประเมินผล ครู และบุคลากร และ ปัญหาในการรายงานผลการดำเนินการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ ตามลำดับ

2.3.5 ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติที่อยู่ในระดับปานกลาง 3 อันดับแรก คือ ปัญหาในเรื่องการขาดความร่วมมือจากสื่อสารมวลชนและองค์กรต่างๆ ในการส่งเสริมด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เช่น การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ รองลงมา คือ ปัญหาในเรื่องที่บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ และมองไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ และ บุคลากรที่สอนระดับปฐมวัยมีไม่เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และ ปัญหาใน

เรื่องบุคลากรที่สอนระดับปฐมวัยขาดความร่วมมือกันในการประชุมปรึกษาหารือวางแผนกันในการคิดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ตามลำดับ

3. อภิปรายผล

จากวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของครูปฐมวัยสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา มีประเด็นอภิปรายผลดังนี้

3.1 สภาพการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ซึ่งคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ ครูปฐมวัยส่วนใหญ่ สอนนักเรียนด้วยเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลายแตกต่างกันซึ่งแต่ละวิธีสอนมีการจัดอยู่ในระดับ มาก ครูปฐมวัยส่วนใหญ่จะใช้วิธีการสอนแบบ การสนทนา การปฏิบัติจริง การสังเกต การเล่านิทาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชีระพร อุวรรณโณ (2526: 121-124) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมให้กับเด็กปฐมวัย โดยการใช้วิธีการสนทนาว่า การสนทนาจากประสบการณ์ของเด็กและข่าวประจำวัน ครูอาจถามให้เด็กคนหนึ่งคนใดเล่าถึงประสบการณ์ที่เด็กมีในเรื่องที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม เช่น การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การแสดงความเมตตากรุณาต่อสัตว์ แล้วสนทนาให้เด็กอื่นแสดงความคิดเห็นว่าทำไมจึงเป็นสิ่งที่ควรทำ ทำแล้วเกิดประโยชน์อะไร หรือครูอาจนำข่าวประจำวันที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับเด็กมาสนทนากับเด็ก เช่น ข่าวเด็กไปลักขโมยของคนอื่นแล้วถูกตำรวจจับได้ แล้วสนทนาถามเด็กว่าการลักขโมยเป็นสิ่งที่ควรทำหรือไม่ ทำไมจึงควรและไม่ควรทำ ถ้าทุกคนต่างก็ลักขโมยของกันและกัน ผู้คนจะอยู่กันอย่างไร เป็นต้น วิธีการสังเกตครูควรกระทำกับเด็กเป็นรายบุคคลจะเน้นเพียงวัตถุประสงค์ประสงค์ว่าเพื่อให้ทราบว่าเด็กคนใดทำพฤติกรรมได้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่ อันเป็นช่องทางให้ครูได้ปรับปรุงแก้ไขหรือส่งเสริมให้มีพฤติกรรมนั้น ๆ ขึ้น และวิธีการเล่านิทานที่มีคติสอนใจทางคุณธรรมจริยธรรม สื่อที่ใช้อาจเป็นหนังสือนิทานที่มีคติสอนใจทางคุณธรรมจริยธรรม หรือนิทานที่มีคติสอนใจ ทางคุณธรรมจริยธรรมจากความจำของครู สื่อประกอบอาจเป็นภาพพลิก ภาพเลื่อน ภาพต่อ และการเชิดหุ่นกระบอก เป็นต้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ (2538: 44) ได้เสนอว่าวิธีการสอนวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนำสู่จริยธรรมปฏิบัติให้แก่เด็กปฐมวัยคือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของเด็กของเด็กปฐมวัยด้วยวิธีการสอนโดยใช้ชุดนิทานชาดก ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจัดเพื่อพัฒนาเด็กให้มีคุณธรรมในด้าน พุทธิ พังดี ขยันดี และมารยาดี อันเป็นคุณธรรมพื้นฐานที่เด็กปฐมวัยควรได้รับการพัฒนา และสอดคล้องกับ สันหพัฒน์

อรุณชาวี (2536: บทคัดย่อ) พบว่า ครูอนุบาลใช้กิจกรรมการสนทนา ให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง เล่นิทาน สานิต และร้องเพลง

3.2 ปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูผู้สอน ระดับปฐมวัย ซึ่งปัญหาด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านนโยบายและหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อวัสดุและอุปกรณ์ ด้านการนิเทศและการประเมินผล และด้านบุคลากร ครูระดับปฐมวัยมี ปัญหาหลายอย่างแตกต่างกัน อยู่ในระดับ ปานกลาง สำหรับปัญหาด้านนโยบายและหลักสูตร ปัญหาด้านการจัดประสบการณ์และปัญหาด้านการวัดผลประเมินผล ที่พบสอดคล้องกับ งานวิจัย ของ ผ่องศรี รัตนสถิตย์ (2536: 4-5) พบว่า ครูปฐมวัยมีปัญหาเรื่องวิธีการสอน การวัดประเมิน พัฒนาการ การควบคุมชั้นเรียน เพราะครูต่างมุ่งจัดกิจกรรมตามความต้องการของผู้ปกครองใน ลักษณะต่างคนต่างจัด เนื่องจากครูขาดความรู้ด้านการปฐมวัย ขาดครูที่มีวุฒิทางการปฐมวัย ศึกษา ผู้บริหารไม่เข้าใจนโยบายหลักการจัดกิจกรรมระดับปฐมวัยศึกษา ขาดการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมของครูปฐมวัย ปัญหาด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์และปัญหาด้านบุคลากรที่พบสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุทธิลักษณ์ มณีศรี (2537: บทคัดย่อ) ที่พบว่า ขาดแคลนครูสาขาการอนุบาลศึกษา หรือการปฐมวัยศึกษา งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดวัสดุในการผลิตสื่อ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ครูปฐมวัยมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือการสอน จำนวนเด็กมากเกินไป ไม่เข้าใจวิธีการจัด กิจกรรมประจำวัน การจัดสภาพแวดล้อม การประเมินพัฒนาการ และการปฏิสัมพันธ์ ซึ่งครูปฐมวัยไม่มีวุฒิทางการปฐมวัยขาดความถนัดในการจัดกิจกรรม โดยไม่ยึดแนวการจัด ประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติที่ให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ตามตารางกิจกรรมประจำวัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สัมพันธ์ อรุณชาวี (2536: บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัญหาในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมระเบียบวินัยเด็กปฐมวัย คือ ปัญหาด้านบุคลากรปฐมวัยขาดความเอาใจใส่ต่อการจัดกิจกรรม และไม่สามารถคิดกิจกรรมที่ เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยได้

4. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

4.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยในครั้งนี้ พบสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของครูปฐมวัยสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มบูรพา ที่ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรตระหนักและคำนึงถึง ดังต่อไปนี้

4.1.1 ครูปฐมวัยควรให้ความสนใจในเรื่อง ในด้านนโยบายและหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อวัสดุและอุปกรณ์ ด้านการนิเทศและการประเมินผล และด้านบุคลากร เพราะเมื่อครูผู้สอนระดับปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจแล้ว การจัดการเรียนการสอนเรื่องคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ให้กับนักเรียนก็สามารถทำให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.1.2 ครูปฐมวัยควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมคุณธรรม 8 ประการ เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสนทนา การปฏิบัติจริง การเล่านิทาน เป็นต้น ในแต่ละวันต้องสอดแทรกลงในการจัดกิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมอื่น ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์

4.1.3 การศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ จะต้องร่วมมือกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในโรงเรียนและควรมีการประสานงานกับภายนอก โรงเรียน เช่น ผู้ปกครอง สื่อสารมวลชน องค์กร หน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมคุณธรรมให้กับนักเรียนร่วมกัน เพื่อประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

4.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

4.2.1 ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมระดับปฐมวัยในเขตอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานคร และภูมิภาคต่าง ๆ ทั้ง 4 ภาค

4.2.2 ควรทำการศึกษารพัฒนาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ของโรงเรียนในโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546) *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*
กรุงเทพมหานคร ครูสภาลาดพร้าว
- กระทรวงศึกษาธิการ (2542) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542* กรุงเทพมหานคร
ครูสภาลาดพร้าว
- กระทรวงศึกษาธิการ (2546) *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546* กรุงเทพมหานคร
ครูสภาลาดพร้าว
- กระทรวงศึกษาธิการ (2547) *กระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมเด็กปฐมวัย*
กรุงเทพมหานคร ครูสภาลาดพร้าว
- กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547) *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร
- โกวิท วรพิพัฒน์ (2538) “จริยธรรมเยาวชนไทยยุคโลกาภิวัตน์” *มติชน* (7 ตุลาคม 2538)
- โกสินทร์ รังสิยาพันธ์ (2530) *ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู* กรุงเทพมหานคร กรมศาสนา
- กรรมกรัง พงศ์เกศวุฒิ (2546) “ผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบละครสร้างสรรค์ต่อ
ความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย” *ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชา
การศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*
- ขนิษฐา กาญจนรังสีนนท์ (2551) ค้นคืนวันที่ 7 สิงหาคม 2551 จาก www.dmsc.moph.go.th
- คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ (2551) ค้นคืนวันที่ 22 กันยายน 2551 จาก www.techno.go.th
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2535) *เอกสารชุดการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา* กรุงเทพมหานคร ครูสภาลาดพร้าว
- จันทร์ดี ถนอมคล้าย (2539) “การพัฒนาวินัยในตนเองด้านความอดทนของเด็กปฐมวัยศึกษาที่มี
สติปัญญาแตกต่างกันด้วยวิธีการเล่านิทานประกอบหุ่นมือโดยมีการใช้คำถามก่อน
ระหว่าง และหลังการเล่านิทาน” *ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชา
การศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*
- ชาติชาย กู้กิตติไมตรี (2534) *ทบทวนการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน*
กรุงเทพมหานคร การศึกษาแห่งชาติ
- ชมพูนุช ศรีเสาวลักษณ์ (2530) “การอบรมเลี้ยงดูกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาใน กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางที่ 11/7 กรุงเทพมหานคร”
*ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2539) *ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมการวิจัยและการพัฒนานุคคล*
กรุงเทพมหานคร
- _____ (2524) *พฤติกรรมศาสตร์* กรุงเทพมหานคร
- ธิดิมา เรืองสกุล (2550) “ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม
ของเด็กปฐมวัย” *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย*
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ธีระพร อุวรรณโณ (2526) *แล้วเราจะเสริมสร้างจริยธรรมกับคนวันใด* กรุงเทพมหานคร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____ (2544) *การเสริมสร้างลักษณะนิสัยเด็กปฐมวัยด้านจริยธรรม* นนทบุรี
สุโขทัยธรรมาธิราช
- ทิสนา แจมมณี (2536) *หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย*
กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2520) *จิตวิทยาพัฒนาการ* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2544) *แนวทางการประเมินผลดาร์เรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*
กรุงเทพมหานคร
- เบญจพร สมานมาก (2540) “ผลการจัดกิจกรรมละครสดเสริมจริยธรรมและ การสนทนาเสริม
จริยธรรมที่มีต่อการรับรู้ทางจริยธรรมของเด็กปฐมวัย” *ปริญญาานิพนธ์การศึกษา*
มหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
- ประภาพรรณ เขียมสุภานิต (2537) “ครูปฐมวัย” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนา การปฐมวัย*
ศึกษา หน้าที่ 13 เล่มที่ 4 หน้า 149-150 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ผ่องศรี วัฒนสถิตย์ (2536) “การบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ”
ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- พระธรรมปิฎก (2359) *ธรรมบุญชีวิต* กรุงเทพมหานคร สหธรรมมิก
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) (2545)
กรุงเทพมหานคร

- พระเมธีธรรมมาภรณ์ (2534) *ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมศาสตร์และจริยศึกษา*
กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พระราชวรมนี (2551) ค้นคืนวันที่ 7 สิงหาคม 2551 จาก www.ilti.kku.ac.th
- พิจิตรา พงษ์จินดากร (2525) “การทดลองสอนความรับผิดชอบแก่เด็กที่มีระดับสติปัญญาต่างกัน
โดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- พัชรี สวนแก้ว (2532) *พ่อแม่และครู* กรุงเทพมหานคร คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต
- แม่ชีไพเราะ (2551) ค้นคืนวันที่ 1 พฤศจิกายน 2551 จาก <http://nucha.chs.ac.th/1.1.htm>
- มูทรา (นามแฝง) (2539) “เยาวชนคนเก่งหรือเยาวชนคนดี” *สยามโพสต์* 2 กุมภาพันธ์ 2539
กรุงเทพมหานคร
- รัตนา บำรุงญาติ (2532) “ผลของการพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้หุ่นมือ การเล่นเกม และการใช้เทปเสียงนิทาน”
ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- รพีพรรณ เอกสุภาพันธุ์ (2539) *การเตรียมความพร้อมด้านจริยศึกษาระดับอนุบาล*
กรุงเทพมหานคร กองทุนสงเคราะห์การศึกษาเอกชน
- ราศี ทองสวัสดิ์ (2539) เอกสารอบรมเชิงปฏิบัติการ “กลยุทธ์การสอนอนุบาล” กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ราชบัณฑิตยสถาน (2531) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับ พ.ศ. 2525* กรุงเทพมหานคร
อักษรเจริญทัศน์
- วารี ธีระจิตร (2530) *การพัฒนาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา* กรุงเทพมหานคร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี (2551) “คุณธรรม” ค้นคืนวันที่ 15 พฤษภาคม 2551 จาก
<http://th.wikipedia.org/>
- วิไลวรรณ ชินพงษ์ (2539) “การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู”
ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการวัดและการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- วัลลภ ปิยะมโนธรรม (2538) “รับมือโลกาภิวัตน์ต้องปฏิวัติการเลี้ยงลูก” *สยามรัฐ* 21 พฤศจิกายน
2538 กรุงเทพมหานคร

- วัลลภา จันทร์เพ็ญ (2547) “ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนระหว่างนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงและต่ำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมจิตต์ สุวรรณวงศ์ (2542) “การศึกษาการจัดสภาพการณ์ส่งเสริมความคิดเชิงคุณธรรมตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย” วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- สิริมา ภิญโญอนันตพงศ์ (2538) แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ : แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา
กรุงเทพมหานคร ดวงกมล
- สุจิตรา พัฒนะภูมิ (2541) การศึกษาแนวทางการพัฒนาวินัยและจริยธรรมของข้าราชการครู
กรุงเทพมหานคร
- สุทธิลักษณ์ มณีศรี (2538) “สภาพและปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน
ระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขต
การศึกษา 4” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุพล วังสินธ์ (2531) พัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียน กรุงเทพมหานคร สารพัฒนา
หลักสูตร
- สุนน อมรวิวัฒน์ (2526) การสร้างเสริมศีลธรรมในสถานศึกษา กรุงเทพมหานคร
_____. (2539) หลักการสอนจริยศึกษา กรุงเทพมหานคร
_____. (2550) บทบาทของสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาจิตใจ กรุงเทพมหานคร ผลเจริญ
- สัณหพัฒน์ อรุณธารี (2536) “สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมสร้างเสริมระเบียบวินัยเด็กปฐมวัย
ในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนแห่งชาติ (2534) คู่มือการจัดกิจกรรมเกมและการเล่น
กลางแจ้ง สำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร การศาสนา
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547) กระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
เด็กปฐมวัย กรุงเทพมหานคร

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) “รายงานเบื้องต้น การเสริมสร้างคุณธรรมในระบบ
การศึกษาไทย” ค้นคืนวันที่ 28 มีนาคม 2551 จาก <http://www.onec.go.th>
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2544) การประเมินผลจริยศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรม กรุงเทพมหานคร
ศศินันท์ นิลจันทร์ (2547) “ผลของการจัดกิจกรรมเล่านิทานที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของเด็ก
ปฐมวัยในชุมชนแออัดคลองเตย” ปรินญาณีพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชา
การศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ศักดิ์ไทย สรูกิจบวร (2545) จิตวิทยาสังคมทฤษฎีและปฏิบัติการ กรุงเทพมหานคร
อรพินทร์ สันติชัยอนันต์ (2549) “การศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา
สถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ปรินญาณีพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต ภาควิชาการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
- อรวรรณ สุ่มประดิษฐ์ (2549) “การศึกษาความเชื่อเพื่อ ความมีระเบียบวินัย และขั้นการเล่นทาง
สังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นแบบไทยและการเล่นที่จัดอยู่
ทั่วไป” ปรินญาณีพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- อำไพ สุจริตกุล (2531) การพัฒนาหลักการและวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามวิถีชีวิตไทย
กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เอกสารของผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

นายประยูร ครองยศ

ศึกษานิเทศก์เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

นางสาวอารีรัตน์ เชฎฐนาถ

รองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางกะปิ
กรุงเทพมหานคร

พระอาจารย์อาทิตย์

พระวิทยากร สอนวิชาพระพุทธศาสนา
กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับครูปฐมวัย

เรื่อง

สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย
สังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา

คำชี้แจง

- วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของครูปฐมวัยสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา
- แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สภาพการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรม 8 ประการ ของครูระดับปฐมวัย ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ
 - ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดประสบการณ์เพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ด้านนโยบายและหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อวัสดุและอุปกรณ์ ด้านการนิเทศและการประเมินผล และด้านบุคลากร
- การตอบแบบสอบถามในครั้งนี้อย่างไรก็ตามจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่ประการใด
- กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง เนื่องจากคำตอบของท่าน จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของครูปฐมวัยสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา และนำไปเป็นข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนที่สอนระดับปฐมวัย สังกัดกรุงเทพมหานคร และหน่วยงานอื่น ๆ ในการนำกิจกรรมต่าง ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการให้กับนักเรียนปฐมวัยในโรงเรียนต่าง ๆ ต่อไป

ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์

แบบสอบถาม

เรื่อง สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย
สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อคำถามแต่ละคำถามแล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับ
สถานภาพของท่าน

1. อายุ

ต่ำกว่า 25 ปี

25 – 35 ปี

35 – 45 ปี

มากกว่า 45 ปี

2. วุฒิการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

สูงกว่าปริญญาโท

3. ประสบการณ์ในการสอน

น้อยกว่า 5 ปี

5-10 ปี

11 – 15 ปี

16-20 ปี

20 ปี ขึ้นไป

4. ระดับชั้นที่ปฏิบัติการสอน

ปฐมวัยศึกษาปีที่ 1

ปฐมวัยศึกษาปีที่ 2

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัย ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ

คำชี้แจง ให้ท่านประเมินตนเองโดยการกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงในการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ให้กับเด็กปฐมวัยที่ท่านรับผิดชอบตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากหรือค่อนข้างประจำ
ระดับ 3	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยหรือไม่ค่อยปฏิบัติ
ระดับ 1	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่มีการปฏิบัติเลย

1. ความขยัน คือ ความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การงานอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ อดทน ความขยันต้องปฏิบัติควบคู่กับการใช้สติปัญญาแก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จ

ข้อที่	กิจกรรมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	ระดับปฏิบัติการ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	สนทนากับเด็กเรื่องความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่ของตนเองอย่างจริงจัง สม่ำเสมอ มีความอดทน ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง					
2.	เล่านิทานเรื่องเกี่ยวกับ ความขยันหมั่นเพียรให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ					
3.	ให้เด็กคอบปัญหาพร้อมทั้งยกตัวอย่าง เรื่องความขยันหมั่นเพียร จนเกิดผลสำเร็จ เช่น การตั้งใจขยันทำงานอย่างจริงจัง					
4.	ร้องเพลง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียร					
5.	ให้เด็กเล่นบทบาทสมมติ เกี่ยวกับเรื่องความขยันหมั่นเพียร เช่น การตั้งใจทำงานจนสำเร็จ					
6.	ให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เกี่ยวกับเรื่องความขยัน					

ข้อที่	กิจกรรมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	ระดับปฏิบัติการ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
7.	การสังเกต การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความขยัน					
8.	เชิญวิทยากร ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องความขยันจนทำให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานเพื่อเป็นแบบอย่าง เช่น แม่ค้า พ่อค้า					
9.	ดู/ฟัง จากระายการโทรทัศน์/วิทยุ รายการที่เกี่ยวกับความขยันของบุคคลอาชีพต่าง ๆ เช่น รายการผู้แล้วรวย					

2. **ประหยัด** คือ การรู้จักเก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สิน สิ่งของแต่พอควรพอประมาณให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ

ข้อที่	กิจกรรมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	ระดับปฏิบัติการ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	สนทนากับเด็กเรื่องความประหยัด เช่น การเก็บออม การเก็บรักษาของใช้ส่วนตัว					
2.	เล่านิทานเกี่ยวกับเรื่องความประหยัด ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ					
3.	ให้เด็กดูตอนปัญหาพร้อมทั้งยกตัวอย่าง เรื่องการรู้จักประหยัดในชีวิตประจำวัน เช่น ไม่เปิดน้ำทิ้งหรือปิดน้ำทุกครั้งหลังใช้					
4.	ร้องเพลง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความประหยัด					
5.	ให้เด็กเล่นเกมบทบาทสมมติ เกี่ยวกับเรื่องความประหยัด เช่น การใช้ของใช้ของให้เกิดประโยชน์สูงสุด การเก็บออม					
6.	ให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เกี่ยวกับเรื่องความประหยัด เช่น การฝากเงินในธนาคารโรงเรียน					
7.	การสังเกต การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความประหยัด					
8.	เชิญวิทยากร ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องความประหยัด เช่น การนำเศษวัสดุต่าง ๆ มาประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ กลับมาใช้ใหม่					

ข้อที่	กิจกรรมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	ระดับปฏิบัติการ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
9.	ดู/ฟัง จากรายการ โทรทัศน์/วิทยุ รายการที่เกี่ยวกับความประหยัดของบุคคลอาชีพต่าง ๆ					
10.	สาธิต เรื่องเกี่ยวกับเรื่องความประหยัด เช่น การปิดน้ำปิดไฟหลังเลิกใช้แล้ว					

3. **ความซื่อสัตย์** คือ ประพฤติตรงไม่เอินเอียง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มีความจริงใจ ปลอดจากความรู้อึก ลำเอียงหรืออคติ ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองปฏิบัติอย่างเต็มที่และถูกต้อง

ข้อที่	กิจกรรมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	ระดับปฏิบัติการ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	สนทนากับเด็กเรื่องความซื่อสัตย์ เช่น การตรงต่อเวลา การรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองปฏิบัติอย่างเต็มที่และถูกต้อง การไม่คดโกง					
2.	เล่นนิทานเกี่ยวกับเรื่องความซื่อสัตย์ ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ					
3.	ให้เด็กยกตัวอย่าง เรื่องความซื่อสัตย์ในชีวิตประจำวัน เช่น การตรงต่อเวลา การไม่ใช้เล่ห์กลคดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อมทั้งผลดีและผลเสีย					
4.	ร้องเพลง/ท่องคำคล้องจอง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความซื่อสัตย์					
5.	ให้เด็กเล่นบทบาทสมมติ เกี่ยวกับเรื่องความซื่อสัตย์ เช่น การรู้หน้าที่ของตนเอง การตรงต่อเวลา					
6.	ให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เกี่ยวกับเรื่องความซื่อสัตย์ เช่น การนำของผู้อื่นมาเป็นของเรา					
7.	การสังเกต การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความซื่อสัตย์ เช่น การร่วมกิจกรรมกลุ่ม การเล่นเสรี การเล่นเกมแข่ง					
8.	ดู/ฟัง จากรายการ โทรทัศน์/วิทยุ รายการหรือข่าว ที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ของบุคคลอาชีพต่าง ๆ เช่น แท็กซี่เก็บของได้นำคืนเจ้าของ					

4. **มีวินัย** คือ ผู้ที่ปฏิบัติตนในขอบเขต กฎ ระเบียบของสถานศึกษา สถาบัน องค์กร และประเทศ โดยที่ตนยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจยึดมั่นในระเบียบแบบแผนข้อบังคับและข้อปฏิบัติ รวมถึงการมีวินัยทั้งต่อตนเองและสังคม

ข้อที่	กิจกรรมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	ระดับปฏิบัติการ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	สนทนากับเด็กเรื่องความมีวินัย เช่น การปฏิบัติตามกฎและระเบียบของโรงเรียน ต่อตนเองและสังคม					
2.	เล่านิทาน เกี่ยวกับเรื่องความมีวินัย ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ					
3.	ให้เด็กยกตัวอย่าง เรื่องความมีวินัยที่ควรปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เช่น การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน					
4.	ร้องเพลง/ท่องคำคล้องจอง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความมีวินัย					
5.	ให้เด็กเล่นบทบาทสมมติ เกี่ยวกับเรื่องความมีวินัย เช่น การเข้าแถวซื้ออาหาร					
6.	ให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เกี่ยวกับเรื่องความมีวินัย เช่น การปฏิบัติตามกฎและระเบียบโรงเรียนอย่างเคร่งครัด					
7.	การสังเกต การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความมีวินัยในตนเองและส่วนรวม					
8.	ดู จากระายการโทรทัศน์ ที่เกี่ยวกับความมีวินัย เช่น โรงเรียนตัวอย่างที่รักษากฎและระเบียบวินัย					
9.	สวดมนต์ เรื่องเกี่ยวกับความมีวินัย เช่น วิธีปฏิบัติตามกฎและระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น การเดินขึ้นลงบันได การเข้าแถวซื้ออาหาร					
10.	เชิญวิทยากร ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัยและเหมาะสมกับวัย					

5. **สุขภาพ** คือ ผู้ที่มีความอ่อนนุ่มถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ มีสัมมาคารวะ เรียบร้อยไม่ก้าวร้าว รุนแรง หรือวางอำนาจข่มผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทางเป็นผู้มีมารยาทดีงามวางตนเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย

ข้อที่	กิจกรรมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	ระดับปฏิบัติการ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	สนทนากับเด็กเรื่องความสุภาพ เช่น การมีสัมมาคารวะมีกิริยามารยาทที่งดงามเหมาะสม					
2.	เล่านิทาน เกี่ยวกับเรื่องความสุภาพอ่อนนุ่มถ่อมตน ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ					
3.	ให้เด็กยกตัวอย่าง ผู้ที่มีความสุภาพอ่อนโยนที่ควรปฏิบัติตามเป็นตัวอย่างที่ดี เช่น การไหว้ครู ไหว้ผู้ใหญ่					
4.	ร้องเพลง/ท่องคำคล้องจอง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสุภาพอ่อนโยน					
5.	ให้เด็กเล่นบทบาทสมมติ เกี่ยวกับเรื่องความสุภาพ เช่น การไม้ก้าวร้าว รุนแรง การพูดจาไพเราะน่าฟัง					
6.	ให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องความสุภาพ อ่อนโยน เช่น การวางตนให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทยตามกาลเทศะ					
7.	การสังเกต การกิริยาท่าทางที่แสดงออกถึงความสุภาพ เรียบร้อยของเด็กในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่นการไหว้ครู					
8.	ดู จากรายการ โทรทัศน์ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้มีความสุภาพ อ่อนโยนที่เหมาะสมสำหรับเด็ก เช่น การวางตนให้เหมาะสมถูกต้อง					
9.	สวดมนต์ วิธีการปฏิบัติตนให้มีความสุภาพอ่อนโยนทั้งทางวาจาและท่าทางให้ถูกต้องเหมาะสมกับวัย					
10.	เชิญวิทยากร ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับการปฏิบัติตนให้มีความสุภาพอ่อนโยน เรียบร้อย มีกิริยามารยาทดีงามมีสัมมาคารวะ เช่นการไหว้ที่ถูกต้องวิธี					

6. **สะอาด** คือ ผู้ที่รักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้องตามสุขลักษณะ ฝึกฝนจิตใจไม่ให้ขุ่นมัว มีความแจ่มใสอยู่เสมอ ปราศจากความมัวหมองทั้งกาย ใจและสภาพแวดล้อมมีความผ่องใสเป็นที่เจริญตาทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น

ข้อที่	กิจกรรมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	ระดับปฏิบัติการ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	สนทนากับเด็กเรื่องความสะอาดทั้งตนเองและต่อส่วนรวม เช่น การรักษาร่างกายแต่งตัวให้สะอาดเรียบร้อย ที่อยู่อาศัยสิ่งแวดล้อมสะอาดถูกสุขลักษณะที่ดี					
2.	เล่านิทาน เกี่ยวกับเรื่องความสะอาดทั้งร่างกาย จิตใจ และสภาพแวดล้อม ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอและปฏิบัติตามได้					
3.	ให้เด็กยกตัวอย่าง ผู้ที่มีความสะอาดในด้านต่าง ๆ ที่ควรปฏิบัติตามเป็นตัวอย่างที่ดี เช่น เรื่องการแต่งกายเนื้อตัวสะอาดดูดี บ้านที่ถูกสุขลักษณะ ผู้ที่มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส					
4.	ร้องเพลง/ท่องคำคล้องจอง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องความสะอาดทั้งกาย ใจ และสภาพแวดล้อม					
5.	ให้เด็กเล่นบทบาทสมมติ เรื่องเกี่ยวกับความสะอาดทั้งกาย ใจและสภาพแวดล้อม เช่น บ้านที่มีสุขลักษณะที่ดี สะอาดเรียบร้อยน่าอยู่					
6.	ให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องความสะอาด เช่น การเก็บขยะ การแต่งกายให้สะอาด					
7.	การสังเกต การแสดงออกในเรื่องความสะอาดในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การรักษาความสะอาดในโรงเรียนและในห้องเรียน					
8.	ดู จากรายการโทรทัศน์ ตัวอย่างรายการที่ส่งเสริมเกี่ยวกับเรื่องการรักษาความสะอาด					
9.	สาธิต วิธีการปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่รักความสะอาด เช่น การร่วมรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้องตามสุขลักษณะ					

7. **ความสามัคคี** คือ ผู้ที่เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อตนทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลัง ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อให้การงานสำเร็จลุล่วง สามารถแก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งได้ เป็นผู้ที่มีเหตุผล ยอมรับความแตกต่าง ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความคิดและความเชื่อ พร้อมทั้งจะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติและสมานฉันท์

ข้อที่	กิจกรรมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	ระดับปฏิบัติการ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	สนทนากับเด็กเรื่องความสามัคคี รักกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น การร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่มต้องช่วยกันทำงาน จึงจะสำเร็จและทันตามเวลาที่กำหนด					
2.	เล่านิทาน เกี่ยวกับเรื่องความสามัคคี ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ เช่น เรื่องเกี่ยวกับการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน					
3.	ให้เด็กยกตัวอย่าง เรื่องเกี่ยวกับความสามัคคีร่วมมือกันในการทำกิจกรรมงานต่าง ๆ เช่นการช่วยกันแก้ปัญหาให้สำเร็จ					
4.	ร้องเพลง/ท่องคำคล้องจอง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสามัคคีเช่น การรักใคร่ปรองดองกัน ความมีเหตุผล					
5.	ให้เด็กเล่นบทบาทสมมติ เกี่ยวกับเรื่องความสามัคคี เช่น การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน					
6.	ให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องความสามัคคี เช่น ผู้นำและผู้ตามที่ดี					
7.	การสังเกต การที่แสดงออกถึงความสามัคคีของเด็กในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การทำงานกลุ่ม					
8.	ดู/ฟัง จากระายการ โทรทัศน์/ วิทยุ ที่เกี่ยวกับเรื่องความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เป็นผู้ที่เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อตนเป็นต้น					
9.	สาธิต วิธีการปฏิบัติตนให้มีความรักสามัคคีกันให้ถูกต้องเหมาะสมกับวัย เช่น การไม่เอาเปรียบซึ่งกันและกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น					

8. **มีน้ำใจ** คือ ผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น เห็นอกเห็นใจ และเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์และผู้ที่มีความเดือดร้อน มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกายและสติปัญญาลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน

ข้อที่	กิจกรรมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	ระดับปฏิบัติการ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	สนทนากับเด็กเรื่องความความมีน้ำใจ เช่น ทำตนเป็นผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น					
2.	เล่านิทาน ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องความความมีน้ำใจ ให้เด็กฟังอย่างสม่ำเสมอ เช่นเรื่องเกี่ยวกับการรู้จักแบ่งปัน การเป็นผู้เสียสละ การช่วยเหลือสังคม เป็นต้น					
3.	ให้เด็กยกตัวอย่าง เรื่องเกี่ยวกับความมีน้ำใจ การเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม การแบ่งปัน เป็นต้น					
4.	ร้องเพลง/ท่องคำคล้องจอง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความมีน้ำใจช่วยเหลือแบ่งปันซึ่งกันและกัน มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่					
5.	ให้เด็กเล่นบทบาทสมมติ เกี่ยวกับเรื่องความมีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูลกัน					
6.	ให้เด็กฝึกปฏิบัติจริง จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องความมีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เห็นอกเห็นใจกัน					
7.	การสังเกต การกิริยาท่าทางที่แสดงออกถึงความมีน้ำใจของเด็กในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการทำงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย					
8.	ดู/ฟัง จากรายการ โทรทัศน์/ วิทยุ ที่เกี่ยวกับเรื่องความมีน้ำใจอาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกาย หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน					
9.	สวดมนต์ วิธีการปฏิบัติตนเรื่องเกี่ยวกับความมีน้ำใจต่อผู้อื่น คอยช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน					

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม เกี่ยวกับปัญหาการจัดประสบการณ์เพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในด้านนโยบายและหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อวัสดุและอุปกรณ์ ด้านการนิเทศและการประเมินผล และด้านบุคลากร ของครูปฐมวัย

คำชี้แจง ให้ท่านประเมินตนเองโดยการกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของระดับปัญหาในการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ให้กับเด็กปฐมวัยที่ท่านรับผิดชอบ ตามเกณฑ์ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีปัญหาการปฏิบัติมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง มีปัญหาการปฏิบัติมากหรือค่อนข้างประจำ
 ระดับ 3 หมายถึง มีปัญหาการปฏิบัติปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง มีปัญหาการปฏิบัติน้อยหรือไม่ค่อยปฏิบัติ
 ระดับ 1 หมายถึง มีปัญหาการปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่มีการปฏิบัติเลย

ข้อที่	รายการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	ปัญหาด้านนโยบายและหลักสูตร โรงเรียนจัดอบรม ประชุมชี้แจงบุคลากรในสถานศึกษาเรื่อง หลักสูตรที่เน้นคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
2.	โรงเรียนจัดประชุมชี้แจงแก่ผู้ปกครองในสถานศึกษาเรื่อง หลักสูตรที่เน้นคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
3.	โรงเรียนสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตร สถานศึกษาเน้นคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
4.	โรงเรียนส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานต่าง ๆ ด้าน การจัดทำหลักสูตรเน้นคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
5.	โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
6.	โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในการจัดการ เรียนที่เน้นคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
7.	โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับคุณธรรม พื้นฐาน 8 ประการ ให้สอดคล้องกับหลักสูตร					
8.	โรงเรียนจัดให้มีการสนทนา แลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดทำ หลักสูตรที่เน้นคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ กับหน่วยงานอื่น					

ข้อที่	รายการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
9.	การติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายที่จัดประสบการณ์เกี่ยวกับคุณธรรมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ จากสื่อต่าง ๆ					
10.	การกำหนดวิสัยทัศน์หลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
11.	การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
12.	การวิเคราะห์หลักสูตรที่มุ่งเน้นคุณธรรม 8 ประการ					
13.	การกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อมุ่งเน้นด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
14.	การจัดทำกำหนดสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นเรื่องคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เหมาะสมกับวัยวุฒิภาวะและความแตกต่างระหว่างบุคคล					
15.	การจัดโครงสร้างหลักสูตรแต่ละชั้นที่มุ่งเน้นด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ชั้นปฐมวัยปีที่ 1 และชั้นปฐมวัยปีที่ 2					
16.	การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและภูมิปัญญาท้องถิ่น					
17.	ปัญหาด้านด้านการจัดประสบการณ์ การสอนโดยวิธีการสนทนา เช่น เรื่องระเบียบวินัย					
18.	การตั้งคำถามกับนักเรียน เช่น เรื่องความสามัคคี					
19.	การอธิบายเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
20.	การจดข้อความบนกระดานให้นักเรียนอ่านตาม					
21.	การสอนจากหนังสือ เช่น เรื่องความสะอาด					
22.	การอ่านหนังสือให้นักเรียนฟัง เกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
23.	การสาธิตกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
24.	การทดลองกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
25.	การให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
26.	การสร้างสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					

ข้อที่	รายการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
27.	การแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
28.	การร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมอภิปรายเรื่องคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
29.	การเชิญวิทยากรร่วมสอนด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
30.	การใช้ภาพประกอบการสอนเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
31.	การร้องเพลง/ท่องคำคล้องจองเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
32.	การเล่านิทานด้วยวิธีการเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการเล่า					
33.	การยกตัวอย่างข่าว , เหตุการณ์ ปัจจุบันจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ เกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
34.	การร่วมหาข้อมูปัญหาเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
35.	ปัญหาด้าน สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ การวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่เอื้อต่อการจัด ประสบการณ์ด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
36.	การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการภายในสถานศึกษา					
37.	การวางแผนจัดหา สื่อ นวัตกรรมและอุปกรณ์ทางการศึกษาเพื่อ สนับสนุนการจัดประสบการณ์ด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
38.	การผลิตสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่เน้นด้าน คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
39.	การมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน ในการจัดหาสื่อที่สอดคล้อง กับการจัดประสบการณ์					
40.	ปัญหาด้านการนิเทศและการประเมินผล การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามผล และประเมินผล					
41.	การประชุมชี้แจงกระบวนการนิเทศกำกับติดตาม ประเมินผล ครู และบุคลากร					
42.	การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการนิเทศให้ชัดเจน					
43.	วิธีการและบุคคลที่ทำหน้าที่ในการนิเทศมีความเหมาะสม					
44.	การรายงานผลการดำเนินการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ					
45.	การวัดผลประเมินผลนักเรียนยึดหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					

ข้อที่	รายการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
46.	ปัญหาด้านบุคลากร บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ และมองไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
47.	บุคลากรที่สอนระดับปฐมวัยขาดการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน					
48.	บุคลากรที่สอนระดับปฐมวัยขาดความสามารถในการคิดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
49.	บุคลากรที่สอนระดับปฐมวัยไม่มีเพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน					
50.	บุคลากรที่สอนระดับปฐมวัยขาดประสบการณ์ในการสอน					
51.	บุคลากรที่สอนระดับปฐมวัยขาดเทคนิควิธีการสอนเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
52.	บุคลากรที่สอนระดับปฐมวัยขาดความร่วมมือกันในการประชุมปรึกษาหารือวางแผนกันในการคิดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
53.	บุคลากรที่สอนในระดับปฐมวัยขาดงาน / ภาระงาน บ่อย ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการจัดกิจกรรม					
54.	ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชนในการจัดกิจกรรม					
55.	ขาดความร่วมมือจากสื่อสารมวลชนและองค์กรต่าง ๆ ในการส่งเสริมด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เช่นการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์					

ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางสรุปผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรม
เพื่อปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของครูปฐมวัยสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา
โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

ตอนที่ คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	ข้อที่	คะแนนประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวมคะแนน ΣR	ค่า IOC $IOC = \frac{\Sigma R}{n}$	สรุปผลการ ประเมิน
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. ความซื่อสัตย์	1.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	5.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	7.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	8.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	9.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. ความซื่อสัตย์	1.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	5.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	7.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	8.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	9.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	10.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. ความซื่อสัตย์	1.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	5.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	7.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	8.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	9.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	ข้อที่	คะแนนประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวมคะแนน ΣR	ค่า IOC $IOC = \frac{\Sigma R}{n}$	สรุปผลการ ประเมิน
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4. ความมีวินัย	1.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	5.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	7.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	8.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	9.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. ความสุภาพ	1.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	5.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	7.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	8.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	9.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. ความสะอาด	1.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	5.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	7.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	8.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	9.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7. ความสามัคคี	1.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	5.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 1 คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	ข้อที่	คะแนนประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวมคะแนน ΣR	ค่า IOC $IOC = \frac{\Sigma R}{n}$	สรุปผลการ ประเมิน
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
	7.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	8.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	9.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8. มีน้ำใจ	1.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	5.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	7.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	8.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	9.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 ปัญหาการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ด้านนโยบายและหลักสูตร
ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อวัสดุและอุปกรณ์ ด้านการนิเทศและการประเมินผล และด้าน
บุคลากร

ปัญหา	ข้อที่	คะแนนประเมินของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวมคะแนน ΣR	ค่า IOC $IOC = \frac{\Sigma R}{n}$	สรุปผลการ ประเมิน
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านนโยบายและ หลักสูตร	1.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	2.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	3.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	4.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	5.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	6.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	7.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	8.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	9.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	10.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	11.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	12.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	13.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	14.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	15.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	ด้านการจัด ประสบการณ์	16.	+1	+1	+1	3	1.00
17.		+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18.		+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19.		+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20.		+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ปัญหา	ข้อที่	คะแนนประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวมคะแนน ΣR	ค่า IOC $IOC = \frac{\Sigma R}{n}$	สรุปผลการประเมิน
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
	21.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	22.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	23.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	24.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	25.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	26.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	27.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	28.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	29.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	30.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	31.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	32.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	33.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	34.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้าน สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์	35.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	36.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	37.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	38.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	39.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการนิเทศและประเมินผล	40.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	41.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	42.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	43.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	44.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ปัญหา	ข้อที่	คะแนนประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			รวมคะแนน ΣR	ค่า IOC $IOC = \frac{\Sigma R}{n}$	สรุปผลการประเมิน
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
	45.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านบุคลากร	46.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	47.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	48.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	49.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	50.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	51.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	52.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	53.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	54.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	55.	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวนิภาวรรณ เพ็ญจันทร์
วัน เดือน ปี เกิด	18 มกราคม 2515
สถานที่เกิด	อำเภอ นางรอง จังหวัด บุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	คบ. (ครุศาสตรบัณฑิต) สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2538
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	ครูวิทยฐานะชำนาญการ (คศ. 2)